

Nieuwsbrief SR Updates - Nummer 28, 2019

Nummer 28, 2019

Redactie: prof. mr. J.S. Nan en mr. C.L. van der Vis.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:1413](#) 24-09-2019

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:1414](#) 24-09-2019

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:1415](#) 24-09-2019

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:1350](#) 24-09-2019

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:1357](#) 17-09-2019

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:774](#) 21-05-2019

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:781](#) 21-05-2019

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:721](#) 21-05-2019

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:771](#) 21-05-2019

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:717](#) 14-05-2019

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:714](#) 14-05-2019

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:708](#) 14-05-2019

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:715](#) 14-05-2019

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:711](#) 14-05-2019

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:713](#) 14-05-2019

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:604](#) 23-04-2019

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:654](#) 23-04-2019

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:655](#) 23-04-2019

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:601](#) 23-04-2019

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:603](#) 23-04-2019

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:668](#) 23-04-2019

- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:653](#) 23-04-2019
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:652](#) 23-04-2019
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:657](#) 23-04-2019
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:677](#) 23-04-2019
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:679](#) 23-04-2019
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:651](#) 23-04-2019
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:669](#) 23-04-2019
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:656](#) 23-04-2019
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:661](#) 23-04-2019
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:609](#) 16-04-2019
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:610](#) 16-04-2019
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:437](#) 16-04-2019
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:595](#) 16-04-2019
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:594](#) 16-04-2019
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:619](#) 16-04-2019
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:593](#) 16-04-2019
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:607](#) 16-04-2019
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:616](#) 16-04-2019
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:606](#) 16-04-2019
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:617](#) 16-04-2019
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:612](#) 16-04-2019
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:564](#) 09-04-2019
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:536](#) 09-04-2019

RECHTSPRAAK

Belediging van twee politieagenten in een op YouTube geplaatste documentaire/videoclip door Rotterdamse rapper.

Het middel klaagt dat de bewezenverklaring van het in de zaak met parketnummer 10|183768-16 ten laste gelegde niet uit de gebezigde bewijsmiddelen kan worden afgeleid.

Aangezien de bewezenverklaring van het ten laste gelegde, voor zover inhoudende dat het de verdachte is geweest die heeft beledigd door 'dit (opgenomen) filmpje te plaatsen op Youtube, althans een internetsite (onder [naam 2])', niet zonder meer kan worden afgeleid uit de door het hof gebezigde bewijsmiddelen, is de bestreden uitspraak in zoverre niet naar de eis der wet met redenen omkleed.

Het middel is terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, maar uitsluitend wat betreft de beslissingen ter zake van het in de zaak met parketnummer 10-183768-16 ten laste gelegde en de strafoplegging, wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Den Haag, opdat de zaak in zoverre op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 24-09-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:1350

Zaaknummer: 18/00884

Rechters: W.A.M. van Schendel, Y. Buruma en A.L.J. van Strien

Advocaten: R.J. Baumgardt en P. van Dongen

Wetsartikelen: 266 Sr en 267 Sr

RECHTSPRAAK

Is een verklaring tijdens een verhoor over een adres waar de verdachte af en toe verblijft een opgave van adres in de zin van artikel 588a Sv?

Advocaat-generaal T.N.B.M. Spronken heeft geconcludeerd tot vernietiging van het bestreden arrest en tot zodanige beslissing met betrekking tot verwijzing of terugwijzing als de Hoge Raad gepast voorkomt.

Het middel klaagt over de beslissing van het hof tot het verlenen van verstek tegen de niet-verschenen verdachte en voert daartoe aan dat niet blijkt dat een afschrift van de oproeping van de verdachte voor de terechtzitting in hoger beroep van 8 december 2015 is verzonden naar het door de verdachte bij de politie opgegeven adres [a-straat 1] te Eindhoven.

De bestreden uitspraak is bij verstek gewezen. In de conclusie van de advocaat-generaal is onder 2.2 de inhoud van een aantal van de aan de Hoge Raad gezonden stukken weergegeven. Uit die stukken kan worden afgeleid dat de verdachte bij zijn eerste verhoor in deze zaak heeft verklaard te wonen in een pension van zijn neef op het adres [b-straat 1] te Eindhoven, maar dat hij, als in het pension geen plaats is, bij die neef thuis verblijft op het adres [a-straat 1] te Eindhoven.

In de bestreden uitspraak ligt als het oordeel van het hof besloten dat het adres [a-straat 1] te Eindhoven niet behoefde te worden aangemerkt als een opgave van een adres in de zin van artikel 588a lid 1 aanhef en onder a Sv waaraan een afschrift van de dagvaarding of oproeping van de verdachte om op de (nadere) terechtzitting te verschijnen kon worden gezonden. Dat oordeel getuigt niet van een onjuiste rechtsopvatting en is niet onbegrijpelijk.

Het middel faalt.

De Hoge Raad verwierpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 24-09-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:1413

Zaaknummer: 17/02915

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en A.E.M. Röttgering

Advocaten: C.W. Noorduyn

Wetsartikelen: 588a Sv

RECHTSPRAAK

Verstekverlening tegen verdachte wiens raadsman in het gerechtsgebouw aanwezig zou zijn geweest en zich aldaar bij de bode zou hebben gemeld.

Advocaat-generaal T.N.B.M. Spronken heeft geconcludeerd tot vernietiging van de bestreden uitspraak en tot terugwijzing van de zaak naar het Hof 's-Hertogenbosch, teneinde op het bestaande hoger beroep opnieuw te worden berecht en afgedaan.

Het middel klaagt dat het hof ten onrechte verstek heeft verleend tegen de niet-verschenen verdachte. Daartoe wordt aangevoerd dat de verstekverlening 'klaarblijkelijk [is] geschied op basis van een onjuiste mededeling van de gerechtsbode inhoudende dat requirant noch zijn raadsman zijn verschenen'. Het middel klaagt niet over niet-naleving van artikel 48 Sv en bestrijdt blijkens de toelichting evenmin dat de raadsman op de hoogte was van de dag en het tijdstip van de terechtzitting.

Het middel berust op de opvatting dat de enkele omstandigheid dat de raadsman van de verdachte niet ter terechtzitting in hoger beroep was verschenen, het hof verplichtte tot een onderzoek naar diens afwezigheid. Die opvatting vindt geen steun in het recht (vgl. HR 9 december 2003, ECLI:NL:HR:2003:AM0201). Dat laat onverlet dat het de rechter wel vrijstaat om, naar in de rechtspraak ook niet ongebruikelijk is, in zo'n situatie het onderzoek ter terechtzitting te onderbreken teneinde bijvoorbeeld telefonisch contact te doen zoeken met de raadsman.

De enkele melding in de twee weken na de terechtzitting in hoger beroep verzonden brief van mr. Poppelaars dat de raadsman van de verdachte op de dag en het tijdstip van de terechtzitting in hoger beroep in het gerechtsgebouw van het hof aanwezig was, zich bij de bode had gemeld en zich bij dan wel onderaan de trap naar de zittingszaal ophield, kan evenmin tot cassatie leiden. Op die enkele grond kan immers in cassatie niet als vaststaand worden aangenomen dat het niet (tijdig) verschijnen van de raadsman in de zittingszaal, een niet voor rekening van de verdachte en diens raadsman komende omstandigheid betrof.

Het middel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 24-09-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:1415

Zaaknummer: 17/05721

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en M.J. Borgers

Advocaten: J.J.J. van Rijsbergen

Wetsartikelen: 279 Sv en 280 Sv

RECHTSPRAAK

Kan een eigen waarneming van de rechter van een opname van beeld en/of geluid tot het bewijs meewerken, wanneer die waarneming door de rechter buiten het verband van de terechtzitting is gedaan?

Het middel klaagt onder meer dat het hof voor het bewijs een eigen waarneming heeft gebruikt die niet bij het onderzoek ter terechtzitting is gedaan en die niet aldaar ter sprake is gebracht.

Aan het bepaalde in artikel 340 Sv dat de waarneming van de rechter 'bij het onderzoek op de terechtzitting' is gedaan, ligt ten grondslag dat de eigen waarneming van de rechter alleen als wettig bewijsmiddel kan meewerken tot het bewijs, indien ook zowel de verdachte en de raadsman als de vertegenwoordiger van het Openbaar Ministerie die waarneming hebben kunnen doen en de gelegenheid hebben gehad zich daarover uit te laten bij de behandeling van de zaak (vgl. HR 29 augustus 2006, ECLI:NL:HR:2006:AX6414).

De ratio van artikel 340 Sv staat er niet zonder meer aan in de weg dat voor het bewijs gebruik wordt gemaakt van een buiten het verband van de terechtzitting gedane eigen waarneming van een opname van beeld en/of geluid.

In dit laatste geval mag echter de desbetreffende eigen waarneming door de rechter alleen bij de beraadslaging als bedoeld in artikel 350 Sv worden betrokken en voor het bewijs worden gebruikt als (i) die opname tijdens het onderzoek op de terechtzitting aan de orde is gesteld, (ii) de verdediging en het Openbaar Ministerie van die opname kennis hebben kunnen nemen en (iii) ter terechtzitting door de aldaar aanwezige verdachte, raadsman of vertegenwoordiger van het Openbaar Ministerie geen bezwaar is gemaakt tegen het niet vertonen of ten gehore brengen van die opname ter terechtzitting.

Met betrekking tot eerstgenoemde vereiste is van belang dat de rechter op grond van artikel 301 lid 3 Sv gehouden is mondeling mededeling te doen van de korte inhoud van de tot de processtukken behorende, maar niet ter terechtzitting vertoonde of beluisterde opname van beeld en/of geluid. Hiertoe volstaat in beginsel een korte aanduiding of een samenvatting van de inhoud van de opname van beeld en/of geluid. Onder omstandigheden kan de rechter

echter gehouden zijn de eigen waarneming van de opname van beeld en/of geluid nader ter terechtzitting aan de orde te stellen. Dat is het geval indien de procespartijen door het latere gebruik van de eigen waarneming voor het bewijs zouden worden verrast omdat zij met (de inhoud of de strekking van) de waarneming van de rechter geen rekening behoeften te houden. Of daarvan sprake is, is afhankelijk van de omstandigheden van het geval, zoals het procesverloop, de aard van de waarneming en het verband van de waarneming met het overige voorhanden bewijsmateriaal (vgl. HR 15 december 2009, ECLI:NL:HR:2009:BJ2831).

Het proces-verbaal van de terechtzitting in hoger beroep houdt in dat de camerabeelden, die betrekking hebben op de confrontatie tussen de verdachte en de aangeefster en die door het hof buiten het verband van de terechtzitting zijn bekeken, tot de processtukken behoren, dat deze ter terechtzitting aan de orde zijn gesteld en dat de raadsman zich bij het voeren van verweer over de beelden heeft uitgelaten. Het proces-verbaal houdt niet in dat door de verdediging of de advocaat-generaal bij het hof bezwaar is gemaakt tegen het niet vertonen van die beelden tijdens het onderzoek ter terechtzitting, zodat het ervoor moet worden gehouden dat een dergelijk bezwaar niet is gemaakt. Gelet hierop heeft het hof de eigen waarneming van het hof voor het bewijs mogen bezigen. Voor zover het middel hierover klaagt, faalt het.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 24-09-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:1414

Zaaknummer: 17/05743

Rechters: J. de Hullu, Y. Buruma, A.L.J. van Strien, M.J. Borgers en A.E.M. Röttgering

Advocaten: S.F.W. van 't Hullenaar

Wetsartikelen: 340 Sr

RECHTSPRAAK

Voorwerpen afkomstig uit deelname aan (overtreding) of organisatie van (misdrijf) illegale pokerevenementen?

Advocaat-generaal F.W. Bleichrodt heeft geconcludeerd tot verwerping van het beroep.

Het middel klaagt over het oordeel van het hof dat de in de bewezenverklaring vermelde voorwerpen afkomstig zijn uit enig misdrijf.

Het hof heeft vastgesteld dat de verdachte aanzienlijke winsten heeft behaald met pokerspellen bij gelegenheden als bedoeld in artikel 1 lid 1 aanhef en onder a Wet op de kansspelen en dat die winsten daarna vermengd zijn geraakt met legale inkomsten en vermogensbestanddelen van hem en zijn echtgenote. Het hof heeft vervolgens geoordeeld dat de in de bewezenverklaring opgenomen voorwerpen daardoor gedeeltelijk middellijk afkomstig zijn uit enig 'misdrijf'. Dat oordeel is niet zonder meer begrijpelijk. De door de verdachte behaalde winsten vormen immers de opbrengsten of verdiensten van de 'overtreding' bestaande in het gebruikmaken van de gelegenheid om mede te dingen naar prijzen of premies als bedoeld in artikel 1 lid 1 aanhef en onder c Wet op de kansspelen, maar betreffen op zichzelf niet tevens (middellijk) de opbrengsten of verdiensten van het 'misdrijf' van het opzettelijk zonder vergunning gelegenheid geven om mede te dingen naar prijzen of premies als bedoeld in artikel 1 lid 1 aanhef en onder a Wet op de kansspelen.

Het middel is terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug de zaak naar het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Arnhem, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 21-05-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:774

Zaaknummer: 17/03191

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en M.J. Borgers

Advocaten: N. van Schaik en S.D. Groen

Wetsartikelen: 420bis Sr en 420ter Sr

RECHTSPRAAK

Belang van beroep na teruggave in beslag genomen voorwerp?

Het op grond van artikel 552a Sv ingediende klaagschrift strekt onder meer tot teruggave van in beslag genomen administratieve bescheiden aan de klaagster. De rechtbank heeft bij de bestreden beschikking het klaagschrift niet-ontvankelijk verklaard. Blijkens de aan de Hoge Raad gezonden stukken zijn de in beslag genomen administratieve bescheiden in september 2017 teruggegeven aan de klaagster. Gelet daarop is het beslag inmiddels beëindigd zodat de klaagster in het cassatieberoep niet kan worden ontvangen.

De omstandigheid dat het klaagschrift, behalve een verzoek tot teruggave van de administratieve bescheiden, ook een verzoek bevat om (i) te gelasten dat kopieën van (delen van) die administratie worden teruggegeven of vernietigd, (ii) in rechte vast te stellen dat de gestelde kennisneming door de Belastingdienst van door middel van deze administratie verkregen gegevens onrechtmatig was en (iii) te gelasten dat die gegevens niet door de Belastingdienst worden gebruikt, leidt niet tot een ander oordeel omdat artikel 552a Sv niet in de mogelijkheid voorziet om daarover beklag te doen (vgl. HR 3 juni 2003, ECLI:NL:HR:2003:AF6594).

De Hoge Raad verklaart de klaagster niet-ontvankelijk in het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 21-05-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:781

Zaaknummer: 18/00779

Rechters: W.A.M. van Schendel, V. van den Brink en A.L.J. van Strien

Advocaten: Th.J. Kelder

Wetsartikelen: 552a Sv

RECHTSPRAAK

Kan een uittreksel van justitiële documentatie als bewijsmiddel gebruikt worden en had de verdachte redelijkerwijs moeten weten dat zijn rijbewijs ongeldig was verklaard?

Het middel klaagt over de motivering van de bewezenverklaring en onder meer over het gebruik daarbij van het uittreksel justitiële documentatie als bewijsmiddel.

In de bestreden uitspraak ligt als oordeel van het hof besloten dat het onder 2.2.2 weergegeven uittreksel justitiële documentatie een schriftelijk bescheid als bedoeld in artikel 339 lid 1 aanhef en onder 5° Sv betreft. Dat oordeel getuigt niet van een onjuiste rechtsopvatting, aangezien een uittreksel justitiële documentatie kan worden aangemerkt als een geschrift 'opgemaakt door openbare colleges of ambtenaren, betreffende onderwerpen behorende tot den onder hun beheer gestelden dienst' als bedoeld in artikel 344 lid 1 aanhef en onder 3° Sv (vgl. HR 12 september 2006, ECLI:NL:HR:2006:AX7957). Voor zover het middel daarover klaagt, faalt het.

Voorts klaagt het middel dat de bewezenverklaring ontoereikend is gemotiveerd, nu uit de door het hof gebezigde bewijsmiddelen niet kan volgen dat de verdachte redelijkerwijs moest weten dat zijn rijbewijs ongeldig was verklaard.

De klacht slaagt op de in de conclusie van de plaatsvervangend advocaat-generaal onder 14 en 15 vermelde gronden.

In zoverre is het middel terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Arnhem, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 21-05-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:721

Zaaknummer: 17/04368

Rechters: W.A.M. van Schendel, Y. Buruma en M.T. Boerlage

Advocaten: J.J. Weldam

Wetsartikelen: 339 Sv, 344 Sv en 9 WvW 1994

RECHTSPRAAK

Ontoelaatbare verrassingsbeslissing hof doordat hof is afgeweken van grondslag van ontnemingsvordering door in zijn schatting van wederrechtelijk verkregen voordeel op grond van een getuigenverklaring ruimere handelsperiode in aanmerking te nemen?

Advocaat-generaal D.J.C. Aben heeft geconcludeerd tot vernietiging van de bestreden uitspraak.

Het middel bevat de klacht dat het in artikel 6 EVRM gewaarborgde recht op een eerlijk proces is geschonden doordat het hof in vergaande mate is afgeweken van de grondslag van de ontnemingsvordering door in zijn schatting van het wederrechtelijk verkregen voordeel een ruimere handelsperiode in aanmerking te nemen.

Het hof heeft bij de schatting van het wederrechtelijk verkregen voordeel tot uitgangspunt genomen een handelsperiode van 1 april 2009 tot en met 24 mei 2011. Het heeft op grond van een verklaring van [getuige 1] – inhoudende dat hij zowel in het begin van het jaar 2009 als tegen het einde daarvan bij de betrokkene hennepstekken heeft gekocht – 1 april 2009 aangemerkt als beginpunt van die periode. Mede naar aanleiding van die verklaring is de vraag welk beginpunt bij de schatting van het wederrechtelijk verkregen voordeel tot uitgangspunt moet worden genomen op het onderzoek ter terechtzitting in hoger beroep aan de orde geweest, terwijl ook het financieel rapport inhoudt dat de betrokkene al (ruim) vóór 31 december 2009 hennepstekken heeft verkocht. Gelet daarop is de door het hof in aanmerking genomen omstandigheid dat de betrokkene ook in de periode van 1 april 2009 tot 31 december 2009 uit de verkoop van hennepstekken voordeel heeft verkregen, niet een zodanig nieuwe omstandigheid dat partijen met het in aanmerking nemen daarvan geen rekening behoeften te houden. Anders dan het middel betoogt, levert dit ook niet een ontoelaatbare verrassingsbeslissing op.

Het middel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 21-05-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:771

Zaaknummer: 17/03546

Rechters: W.A.M. van Schendel, V. van den Brink en A.L.J. van Strien

Advocaten: B.C. Swier

Wetsartikelen: 511e Sv en 6 EVRM

RECHTSPRAAK

Openbaar Ministerie ontvankelijk in vervolging, nu aan verdachte ter zake van hetzelfde feit door officier van justitie reeds gedragsaanwijzing (locatieverbod) als bedoeld in artikel 509hh Sv is gegeven?

Het middel klaagt dat het hof het verweer strekkende tot niet-ontvankelijkverklaring van het Openbaar Ministerie in de strafvervolging ten onrechte, althans onvoldoende gemotiveerd, heeft verworpen, nu aan de verdachte ter zake van hetzelfde feit reeds door het Openbaar Ministerie een gedragsaanwijzing in de zin van een locatieverbod als bedoeld in artikel 509hh Sv is gegeven.

Uit de hiervoor aangehaalde wetsgeschiedenis volgt dat de toepassing van een gedragsaanwijzing als bedoeld in artikel 509hh Sv moet worden opgevat als een afzonderlijk onderdeel van een en dezelfde vervolging die kan leiden tot een veroordeling tot straf, hetgeen met zich brengt dat, anders dan in HR 3 maart 2015, ECLI:NL:HR:2015:434 (*Alcoholslotprogramma*), zich niet de uitzonderlijke situatie voordoet waarin twee procedures over een identieke verweten gedraging hun directe oorsprong vinden in hetzelfde feit met sterk gelijkende gevolgen. Het oordeel van het hof dat erop neerkomt dat het Openbaar Ministerie het recht tot strafvervolging van de verdachte niet verliest door de enkele omstandigheid dat in verband met hetzelfde feit een gedragsaanwijzing als bedoeld in artikel 509hh Sv is opgelegd, getuigt – ook in het licht van de rechtspraak van het EHRM zoals die in de conclusie van de advocaat-generaal onder 17, 19 en 20 is weergegeven – niet van een onjuiste rechtsopvatting. Dat oordeel is evenmin ontoereikend gemotiveerd.

Het middel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 14-05-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:711

Zaaknummer: 17/05976

Rechters: W.A.M. van Schendel, Y. Buruma en A.L.J. van Strien

Advocaten: E. Tamas

Wetsartikelen: 509hh en 68 Sr

RECHTSPRAAK

Niet-ontvankelijkverklaring Openbaar Ministerie in vervolging ter zake van winkeldiefstal wegens schending aanwezigheidsrecht verdachte.

Het middel komt op tegen het oordeel van het hof dat het Openbaar Ministerie niet-ontvankelijk is in de vervolging van de verdachte.

Niet-ontvankelijkverklaring van het Openbaar Ministerie in de vervolging komt – afgezien van de in de wet geregelde gevallen – zowel indien het een vormverzuim in de zin van artikel 359a Sv betreft maar ook indien het een inbreuk op de verdedigingsrechten van de verdachte betreft die niet onder het bereik van artikel 359a Sv valt, slechts in uitzonderlijke situaties in aanmerking. In beide gevallen moet het in ieder geval gaan om een onherstelbaar vormverzuim onderscheidenlijk onherstelbare inbreuk.

Het hof heeft het volgende vastgesteld. De verdachte is, terwijl deze strafzaak tegen hem aanhangig was, in het kader van een voorlopige terbeschikkingstelling aan de Letse autoriteiten overgeleverd. Zowel vóór deze overlevering als daarna heeft de raadsman herhaaldelijk aan de Nederlandse autoriteiten – waaronder aan het Openbaar Ministerie – kenbaar gemaakt dat de verdachte gebruik wil maken van zijn aanwezigheidsrecht, waarbij de raadsman de nodige inspanningen heeft verricht om de aanwezigheid van de verdachte op de terechtzittingen in hoger beroep van 11 mei 2017 en 8 augustus 2017 te bewerkstelligen.

Het hof heeft op grond van deze vaststellingen geoordeeld dat onder de verantwoordelijkheid van het Openbaar Ministerie inbreuk is gemaakt op het door artikel 6 EVRM gewaarborgde aanwezigheidsrecht van de verdachte en dat dit tot niet-ontvankelijkheid van het Openbaar Ministerie in de vervolging moet leiden. Nu het hof niets heeft vastgesteld omtrent de (on)mogelijkheid het aanwezigheidsrecht van de verdachte alsnog te effectueren en daarmee evenmin over de vraag of sprake was van een onherstelbare inbreuk, is dat oordeel reeds daarom niet begrijpelijk.

Het middel is terecht voorgesteld.

In dit verband verdient nog opmerking dat als hoofdregel geldt dat indien uit de stukken of het verhandelde ter terechtzitting blijkt dat de verdachte in het buitenland is gedetineerd en niet blijkt dat hij rechtsgeldig afstand heeft gedaan van zijn recht om in zijn tegenwoordigheid te worden berecht, niet wordt voortgegaan met het onderzoek ter terechtzitting (vgl. daarover nader het eveneens op 14 mei 2019 uitgesproken arrest: HR 14 mei 2019, ECLI:NL:HR:2019:709).

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof 's-Hertogenbosch, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 14-05-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:713

Zaaknummer: 17/05197

Rechters: J. de Hullu, A.L.J. van Strien en M.J. Borgers

Wetsartikelen: 6 EVRM

RECHTSPRAAK

Kan uit de bewijsvoering worden afgeleid dat verdachte telkens van uit misdrijf afkomstige geldbedragen ‘gebruik heeft gemaakt’?

Het middel klaagt onder meer dat de bewezenverklaring van het onder 3 ten laste gelegde niet naar de eis der wet met redenen is omkleed, aangezien uit de door het hof gebruikte bewijsvoering niet kan worden afgeleid dat de verdachte telkens van uit misdrijf afkomstige geldbedragen ‘gebruik heeft gemaakt’.

Aangezien de bewezenverklaring van het onder 3 ten laste gelegde, voor zover inhoudende dat de verdachte van geldbedragen die hij ‘bespaard’ heeft ‘gebruik heeft gemaakt’, niet zonder meer uit de door het hof gebruikte bewijsvoering kan worden afgeleid, is de bestreden uitspraak in zoverre niet naar de eis der wet met redenen omkleed.

Voor zover het middel daarover klaagt, is het terecht voorgesteld. Gelet hierop behoeft het middel voor het overige geen bespreking.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, maar uitsluitend wat betreft de beslissingen ten aanzien van het onder 3 ten laste gelegde en de strafoplegging, wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Arnhem, opdat de zaak ten aanzien daarvan op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 14-05-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:717

Zaaknummer: 17/01686

Rechters: W.A.M. van Schendel, A.L.J. van Strien en M.T. Boerlage

Advocaten: J.C. Reisinger

Wetsartikelen: 42obis Sr

RECHTSPRAAK

Noodweer, aanvallende gedraging en culpa in causa.

Het middel klaagt over de verwerping door het hof van het beroep op noodweer ten aanzien van het onder 1A bewezen verklaarde feit.

Het hof heeft aan de verwerping van het beroep op noodweer ten grondslag gelegd dat de verdachte en de medeverdachte [medeverdachte] kort na de confrontatie op PD1, 'op PD2 een nieuwe confrontatie met [slachtoffer 1] hebben opgezocht of op zijn minst niet uit de weg zijn gegaan'. Daarbij heeft het hof in het bijzonder van belang geacht dat de verdachte en de medeverdachte, met drie vuurwapens en een kogelwerend vest in hun bezit, hun auto op betrekkelijk korte afstand van de Fiat 500 met daarin [slachtoffer 1] hebben stilgezet, dat vanuit de voertuigen vrij zicht was op het andere voertuig en dat daarna over en weer is geschoten. Het hof heeft voorts overwogen dat de verklaring van een getuige die inhoudt dat de Fiat 500 en de Volkswagen Jetta enkele seconden op PD2 naast elkaar stilstonden en dat daarna de Volkswagen slingerend naar achteren is gereden terwijl de getuige tegelijkertijd schoten hoorde, ook niet duidt op een 'verdedigende actie van de zijde van de verdachte en [medeverdachte]'.

Indien het hof aldus heeft geoordeeld dat de gedragingen van de verdachte niet als verdedigend maar – in de kern – als aanvallend moeten worden gezien en dat het beroep op noodweer daarop afstuit, is dat oordeel niet zonder meer begrijpelijk. Blijkens de bewijsvoering heeft het hof vastgesteld dat op PD2 niet alleen vanuit de Opel Signum, met daarin de verdachte en de medeverdachte, is geschoten op de Fiat 500, maar dat eveneens is geschoten op de Opel Signum, terwijl – mede gelet op de voor het bewijs gebruikte verklaringen van de verdachte (bewijsmiddelen 1 en 7), die inhoudten dat de verdachte op PD2 werd beschoten en dat er werd teruggeschoten – niet is komen vast te staan dat de verdachte en/of [medeverdachte] als eerste heeft/hebben geschoten.

Indien het hof heeft geoordeeld dat sprake is geweest van 'culpa in causa' is dat oordeel evenmin zonder meer begrijpelijk. Daarbij neemt de Hoge Raad in aanmerking dat het hof heeft vastgesteld dat op PD1 is geschoten door [slachtoffer 1] richting de Opel Signum, waarop de Opel Signum hard is weggereden en dat de verdachte en de medeverdachte hun auto, de

Opel Signum, op PD2 weliswaar op betrekkelijk korte afstand van de Fiat 500 zichtbaar hebben stilgezet, maar dat uit de motivering van het hof niet naar voren komt dat de verdachte en de medeverdachte zich voorafgaand aan het vuurwapengeweld zodanig hebben gedragen, dat sprake is van bijzondere omstandigheden die aan het slagen van het beroep op noodweer in de weg staan.

Ook de door het hof in aanmerking genomen omstandigheid dat de verdachte heeft ontkend te hebben geschoten of het schieten te hebben willen medeplegen, kan de verwerping van het verweer niet (zelfstandig) dragen, omdat zo een omstandigheid op zichzelf niet in de weg hoeft te staan aan het slagen van een beroep op noodweer. Die omstandigheid kan overigens wel van belang zijn voor het door de rechter te verrichten onderzoek of aan de voorwaarden voor de aanvaarding van een beroep op noodweer(exces) is voldaan, in welk verband immers betekenis kan toekomen aan de inhoud en indringendheid van de door of namens de verdachte aangevoerde argumenten.

Het middel is terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, maar uitsluitend ten aanzien van de strafbaarheid van het onder feit 1A bewezen verklaarde, de strafbaarheid van de verdachte ter zake van dat feit en de strafoplegging en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Leeuwarden, opdat de zaak ten aanzien daarvan op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 14-05-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:715

Zaaknummer: 15/03052

Rechters: J. de Hullu, M.J. Borgers en J.C.A.M. Claassens

Advocaten: R. van Leusden

Wetsartikelen: 41 Sr

RECHTSPRAAK

Is redelijke termijn bij betekening verstekmededeling ex artikel 366 Sv na uitspraak overschreden, nu uitspraak dateert van 7 maart 2014 en mededeling uitspraak eerst op 5 april 2017 in persoon aan betrokkene is uitgereikt, terwijl niet blijkt dat verstekmededeling binnen jaar na uitspraak is betekend?

Het middel klaagt over het oordeel van het hof dat de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM niet is overschreden. Het voert daartoe aan dat na de uitspraak van de politierechter de verstekmededeling niet binnen een jaar na de uitspraak rechtsgeldig is betekend en dat het Openbaar Ministerie bij die betekening niet de nodige voortvarendheid heeft betracht.

Het middel is terecht voorgesteld. Tot cassatie behoeft dat niet te leiden reeds omdat de Hoge Raad tot het oordeel komt dat met de constatering van de termijnoverschrijding kan worden volstaan, en wel op grond van het volgende. Ook in de met deze ontnemingszaak samenhangende strafzaak (HR 14 mei 2019, ECLI:NL:HR:2019:708), die door het hof gelijktijdig met de onderhavige ontnemingszaak is berecht en waarin het tijdsverloop gelijk is geweest, is de redelijke termijn in hoger beroep overschreden. In de strafzaak heeft de Hoge Raad de door het hof opgelegde gevangenisstraf van drie maanden, gelet op die overschrijding van de redelijke termijn, met een week verminderd.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 14-05-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:714

Zaaknummer: 18/00697

Rechters: J. de Hullu, J.C.A.M. Claassens en A.E.M. Röttgering

Advocaten: J.J. Bussink

Wetsartikelen: 366 Sv

RECHTSPRAAK

Is redelijke termijn bij betekening verstekmededeling ex artikel 366 Sv na vonnis overschreden, nu vonnis dateert van 7 maart 2014 en mededeling uitspraak eerst op 5 april 2017 in persoon aan verdachte is uitgereikt, terwijl niet blijkt dat verstekmededeling binnen jaar na uitspraak is betekend?

Het middel klaagt over het oordeel van het hof dat de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM niet is overschreden. Het voert daartoe aan dat na het vonnis van de politierechter de verstekmededeling niet binnen een jaar na de uitspraak rechtsgeldig is betekend en dat het Openbaar Ministerie bij die betekening niet de nodige voortvarendheid heeft betracht.

Het hof heeft geoordeeld dat geen sprake is van overschrijding van de redelijke termijn bij de betekening van de verstekmededeling na het vonnis van de politierechter van 7 maart 2014. Daarbij heeft het hof in aanmerking genomen dat het niet onnodig lang heeft geduurd voordat de verdachte met het vonnis van de politierechter bekend raakte, gelet op het feit dat de verdachte vanaf 28 september 2012 tot 23 februari 2017 niet op enig adres stond ingeschreven in de basisregistratie personen. Dat oordeel is niet begrijpelijk, reeds in aanmerking genomen dat niet blijkt dat binnen een jaar na de uitspraak van de politierechter op de wijze als hiervoor bedoeld een verstekmededeling is betekend.

Het middel is derhalve terecht voorgesteld. De Hoge Raad zal de zaak om doelmatigheidsredenen zelf afdoen en de door het hof opgelegde gevangenisstraf van drie maanden verminderen.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, maar uitsluitend wat betreft de duur van de opgelegde gevangenisstraf, vermindert deze in die zin dat deze twee maanden en drie weken beloopt en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 14-05-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:708

Zaaknummer: 18/00699

Rechters: J. de Hullu, J.C.A.M. Claassens en A.E.M. Röttgering

Advocaten: J.J. Bussink

Wetsartikelen: 6 EVRM en 366 Sv

RECHTSPRAAK

Overschrijding van de redelijke termijn bij betekening verstekarrest en verjaring van vernieling.

Het eerste middel klaagt dat de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM is overschreden in de periode tussen de uitspraak in hoger beroep en het tijdstip waarop de uitspraak ter kennis van de verdachte is gebracht.

Van overschrijding van de redelijke termijn kan sprake zijn indien op grond van artikel 366 Sv – dat ingevolge artikel 415 lid 1 Sv in hoger beroep van overeenkomstige toepassing is – een verstekmededeling dient te worden betekend en het Openbaar Ministerie bij die betekening niet de nodige voortvarendheid heeft betracht.

Het middel klaagt terecht dat niet blijkt dat binnen een jaar na de uitspraak van het hof op de wijze als hiervoor bedoeld een verstekmededeling is betekend en dat het Openbaar Ministerie ten minste eenmaal per jaar heeft getracht de verstekmededeling alsnog op de hiervoor vermelde wijze te betekenen. De Hoge Raad zal de aan de verdachte opgelegde gevangenisstraf van zes weken in verband hiermee verminderen met twee weken.

Het tweede middel betoogt dat de in de zaak met parketnummer 13/050401-02 ten laste gelegde vernieling is verjaard.

Het hiervoor in de zaak met parketnummer 13/050401-02 onder 2 vermelde feit is bij artikel 350 lid 1 Sr strafbaar gesteld als misdrijf waarop een gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of een geldboete van de vierde categorie is gesteld.

Dit feit is volgens de tenlastelegging begaan op of omstreeks 28 februari 2002. Op grond van artikel 70 lid 1 aanhef en onder 2° Sr in verbinding met artikel 72 lid 2 Sr belooft de verjaringstermijn in het onderhavige geval ten hoogste twee maal zes jaren. Wat betreft dit feit is derhalve het recht tot strafvordering wegens verjaring vervallen.

Het middel is terecht voorgesteld. De Hoge Raad zal, met vernietiging van de bestreden uitspraak in zoverre, de officier van justitie te dier zake alsnog niet-ontvankelijk verklaren in de vervolging en om doelmatigheidsredenen de aan de verdachte opgelegde gevangenisstraf

van zes weken in verband met de verjaring verminderen met één week.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, maar uitsluitend wat betreft de beslissingen ter zake van het in de zaak met parketnummer 13/050401-02 onder 2 ten laste gelegde en de duur van de opgelegde gevangenisstraf, verklaart de officier van justitie alsnog niet-ontvankelijk in de vervolging wat betreft het in de zaak met parketnummer 13/050401-02 onder 2 ten laste gelegde, vermindert de opgelegde gevangenisstraf in die zin dat deze drie weken beloopt en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 23-04-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:651

Zaaknummer: 17/02917

Rechters: W.A.M. van Schendel, A.L.J. van Strien en M.T. Boerlage

Advocaten: G.A. Jansen en Th.O.M. Dieben

Wetsartikelen: 366 Sv, 6 EVRM, 70 Sr en 72 Sr

RECHTSPRAAK

Heeft de verdachte het slachtoffer bewogen tot afgifte van het geldbedrag of is zij te goedgelovig geweest en is de bijzondere voorwaarde dat de verdachte zich onthoudt van het verrichten of doen van handelingen op het gebied van individuele gezondheidszorg te ruim?

Het middel komt op tegen de motivering van de bewezenverklaring van de onder 4 ten laste gelegde oplichting, in het bijzonder tegen het oordeel van het hof dat [slachtoffer 1] door de gedragingen van de verdachte is bewogen tot de afgifte van een geldbedrag. Het betoogt mede naar aanleiding van wat in hoger beroep door de verdediging is aangevoerd dat [slachtoffer 1] te goedgelovig is geweest en dat 'dwaasheid niet wordt beschermd' door artikel 326 Sr.

Blijkens zijn bewijsvoering heeft het hof onder meer vastgesteld dat de verdachte praktijk hield in het '[A]' en daarbij steeds een witte doktersjas droeg. Hij wekte – tijdens de in totaal 34 bezoeken die [slachtoffer 1] aan de praktijk bracht – bij [slachtoffer 1] steeds de indruk dat hij een ervaren arts was. Na een 'Magnetische Resonantie Analyse' en echo's deelde hij [slachtoffer 1] mee dat de analyse uitwees dat zij een knobbeltje in haar borst had dat vrijwel zeker kwaadaardig was. In verband met dat knobbeltje adviseerde de verdachte [slachtoffer 1] een operatie in China te ondergaan, waarop hij een visum en vliegtickets regelde. De kosten voor deze operatie in China bedroegen volgens de verdachte € 60.000, welk bedrag [slachtoffer 1] aan de verdachte heeft betaald. Anders dan door de verdachte was voorgespiegeld, bleek na terugkeer uit China dat bij [slachtoffer 1] geen 'kankerwerende apparatjes of matjes' in de borsten waren geplaatst.

Het onder meer op deze vaststellingen gebaseerde oordeel van het hof dat zich hier niet een geval voordoet waarin het slachtoffer, [slachtoffer 1], de in de gedragingen van de verdachte besloten liggende onjuiste voorstelling van zaken had moeten doorzien, geeft niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting en is niet onbegrijpelijk. Dat wordt niet anders door de in de schriftuur benadrukte omstandigheid dat [slachtoffer 1], nadat de verdachte een 'vrijwel zeker kwaadaardig' knobbeltje in haar borst had geconstateerd, deelnam aan een bevolkingsonderzoek naar borstkanker waarbij niets werd gevonden. Daarbij neemt de Hoge

Raad in aanmerking dat uit door het hof vastgestelde omstandigheden blijkt dat de verdachte bij [slachtoffer 1] op verschillende manieren het vertrouwen heeft gewekt dat hij over medische kennis beschikte, alsmede dat hij voorafgaand aan het bevolkingsonderzoek aan [slachtoffer 1] heeft medegedeeld ‘dat ze met de inferieure apparatuur in Nederland de door hem geconstateerde knobbel niet zouden zien’.

Het oordeel van het hof dat de verdachte door de bewezen verklaarde oplichtingsmiddelen [slachtoffer 1] heeft ‘bewogen’ tot de afgifte van een geldbedrag, geeft overigens ook niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting. Dat oordeel is ook niet onbegrijpelijk.

Het middel faalt.

Het middel klaagt voorts dat de door het hof gestelde bijzondere voorwaarde te ruim is.

Het dictum van de bestreden uitspraak luidt, voor zover voor de beoordeling van het middel van belang, als volgt: ‘Stelt als bijzondere voorwaarde dat (...) de verdachte zich onthoudt van het verrichten of het doen van handelingen op het gebied van de individuele gezondheidszorg.’

Het hof heeft als bijzondere voorwaarde gesteld dat de verdachte zich onthoudt van het verrichten of het doen van handelingen op het gebied van de individuele gezondheidszorg. Mede gelet op de door het hof bewezen verklaarde feiten en de in artikel 1 Wet BIG gegeven definitie van handelingen op het gebied van de individuele gezondheidszorg, heeft het hof met deze voorwaarde kennelijk beoogd te voorkomen dat de verdachte zich opnieuw bezighoudt met verrichtingen – het onderzoeken en het geven van raad daaronder begrepen – die rechtstreeks betrekking hebben op een persoon en ertoe strekken diens gezondheid te bevorderen of te bewaken. Dat de verdachte aldus ook wordt beperkt in handelingen die slechts zijn eigen gezondheid en niet die van een andere persoon betreffen, blijkt niet uit de formulering van de voorwaarde. Het middel, dat uitgaat van een andere lezing, faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 23-04-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:652

Zaaknummer: 17/03557

Rechters: W.A.M. van Schendel, V. van den Brink en A.L.J. van Strien

Advocaten: G. Spong

Wetsartikelen: 326 Sr

RECHTSPRAAK

Verdachte is niet-ontvankelijk verklaard in zijn hoger beroep voor zover gericht tegen vordering tenuitvoerlegging.

Advocaat-generaal E.J. Hofstee heeft geconcludeerd tot verwerping van het beroep.

Het middel klaagt over het oordeel van het hof dat de verdachte niet-ontvankelijk is in zijn hoger beroep voor zover dit is gericht tegen de beslissing van de rechter in eerste aanleg op de vordering tot tenuitvoerlegging.

In aanmerking genomen dat de officier van justitie ter terechtzitting in eerste aanleg als zijn standpunt naar voren heeft gebracht dat, 'nu het één zaak is geworden', de vordering tot tenuitvoerlegging met parketnummer 16-659564-14 is aangebracht onder alle feiten, is het oordeel van het hof dat die vordering uitsluitend betrekking heeft op het ten laste gelegde onder parketnummer 16-137683-16 niet begrijpelijk. Zijn hierop gebaseerde oordeel dat de verdachte niet-ontvankelijk is in zijn beroep voor zover dat is gericht tegen voormelde beslissing op de vordering tot tenuitvoerlegging is derhalve evenmin begrijpelijk. De omstandigheid dat de advocaat-generaal ter terechtzitting in hoger beroep een van de officier van justitie afwijkend standpunt heeft ingenomen ten aanzien van de zaken waarop de vordering tot tenuitvoerlegging zijns inziens (in hoger beroep) betrekking heeft, maakt dit – nu het om de reikwijdte van het ingestelde hoger beroep gaat – niet anders.

Het middel slaagt.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, maar uitsluitend voor zover daarin de verdachte niet-ontvankelijk is verklaard in het hoger beroep met betrekking tot de vordering tot tenuitvoerlegging, wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Leeuwarden, opdat de zaak in zoverre op het hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 23-04-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:677

Zaaknummer: 18/02644

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en A.E.M. Röttgering

Advocaten: J. Zevenboom

Wetsartikelen: 14i Sr

RECHTSPRAAK

Kan uit uitkomst kasopstelling worden afgeleid dat voorwerpen van misdrijf afkomstig zijn?

Het middel klaagt over de bewezenverklaring van gewoontewitwassen. Het voert daartoe onder meer aan dat het hof ten onrechte uit de enkele uitkomst van een kasopstelling heeft afgeleid dat de in de bewezenverklaring bedoelde voorwerpen van misdrijf afkomstig zijn.

Het hof heeft – na bespreking van de betwisting door de verdachte van een aantal contante uitgaven – geoordeeld dat de uitkomst van de eenvoudige kasopstelling, waaruit een groot verschil van ongeveer € 55.000 blijkt tussen enerzijds de vastgestelde legale contante inkomsten en anderzijds de feitelijke contante uitgaven, het vermoeden van witwassen rechtvaardigt en dat onder die omstandigheden van de verdachte mag worden verlangd dat hij een concrete, verifieerbare en niet op voorhand onwaarschijnlijke verklaring geeft dat genoemd verschil tussen legale inkomsten en feitelijke uitgaven niet van misdrijf afkomstig is. Vervolgens heeft het hof naar aanleiding van hetgeen door de verdachte is aangevoerd, te weten dat hij aan het begin van de in de kasopstelling in aanmerking genomen periode een groot bedrag aan contant spaargeld had, geoordeeld dat hieromtrent ‘geen begin van aannemelijkheid’ bestaat. Die oordelen geven niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting en zijn evenmin onbegrijpelijk. Voor zover het middel daarover klaagt, is het tevergeefs voorgesteld.

De Hoge Raad doet uitspraak nadat meer dan twee jaren zijn verstreken na het instellen van het cassatieberoep. Dat brengt mee dat de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM is overschreden. Dit moet leiden tot vermindering van de aan de verdachte opgelegde taakstraf van 240 uren, subsidiair 120 dagen hechtenis.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, maar uitsluitend wat betreft het aantal uren te verrichten taakstraf en de duur van de vervangende hechtenis, vermindert het aantal uren taakstraf en de duur van de vervangende hechtenis in die zin dat deze 228 uren, subsidiair 114 dagen hechtenis, belopen en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 23-04-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:668

Zaaknummer: 17/01957

Rechters: J. de Hullu, Y. Buruma en A.L.J. van Strien

Advocaten: R.J. Baumgardt en P. van Dongen

Wetsartikelen: 42obis Sr en 42oter Sr

RECHTSPRAAK

Is de strafoplegging onbegrijpelijk nu het hof jeugddetentie heeft opgelegd waarvan onvoorwaardelijk deel uitstijgt boven in voorlopige hechtenis doorgebrachte tijd?

Het middel klaagt dat de strafoplegging onbegrijpelijk is nu het hof, anders dan tot uitdrukking komt in de strafmotivering, een jeugddetentie heeft opgelegd waarvan het onvoorwaardelijke deel uitstijgt boven de in voorlopige hechtenis doorgebrachte tijd.

Op de gronden die zijn vermeld in de conclusie van de plaatsvervangend advocaat-generaal onder 22 tot en met 25 en 33 is het middel in zoverre terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, maar uitsluitend wat betreft de strafoplegging, wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Den Haag, opdat de zaak in zoverre op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 23-04-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:657

Zaaknummer: 18/03109

Rechters: W.A.M. van Schendel, A.L.J. van Strien en M.T. Boerlage

Advocaten: J. Kuijper

Wetsartikelen: 359 Sv

RECHTSPRAAK

Volstaat huurovereenkomst om aan te nemen dat verdachte auto tot duurzaam gebruik onder zich had?

Het middel klaagt dat de bewezenverklaring niet uit de gebezigde bewijsmiddelen kan worden afgeleid.

Aangezien de bewezenverklaring, voor zover inhoudende dat de verdachte ‘houder, als bedoeld in artikel 1, derde lid van de Wegenverkeerswet 1994, van dat motorvoertuig’ was, niet zonder meer kan worden afgeleid uit de gebezigde bewijsmiddelen, is de bestreden uitspraak niet naar de eis der wet met redenen omkleed. De enkele omstandigheid dat de verdachte de auto ten tijde van de snelheidsovertreding had gehuurd, brengt niet mee dat hij de auto ‘tot duurzaam gebruik onder zich [had]’ als bedoeld in artikel 1 lid 1 onder o Wegenverkeerswet 1994.

Het middel is terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Den Haag, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 23-04-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:656

Zaaknummer: 18/02934

Rechters: W.A.M. van Schendel, V. van den Brink en A.L.J. van Strien

Advocaten: J. Kuijper

Wetsartikelen: 1 WVV 1994

RECHTSPRAAK

Voldoende belang bij vernietiging, nu het bewezen verklaarde plegen niet uit bewijsmiddelen volgt maar medeplegen wel?

Het middel klaagt dat de bewezenverklaring van het in de zaak met parketnummer 02-800839-15 onder 1 ten laste gelegde niet uit de gebezigde bewijsvoering kan worden afgeleid.

Op de in de conclusie van de advocaat-generaal vermelde gronden heeft de verdachte onvoldoende rechtens te respecteren belang bij vernietiging van de bestreden uitspraak op dit punt.

Het middel klaagt dat de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM in de cassatiefase is overschreden, omdat de stukken te laat door het hof zijn ingezonden.

Het middel is gegrond. Dit moet leiden tot vermindering van de aan de verdachte opgelegde gevangenisstraf van vier maanden.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, maar uitsluitend wat betreft de duur van de in de zaak met parketnummer 02-800839-15 onder 1 opgelegde gevangenisstraf, vermindert deze in die zin dat deze drie maanden en drie weken belooft en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 23-04-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:661

Zaaknummer: 17/02384

Rechters: J. de Hullu, J.C.A.M. Claassens en A.E.M. Röttgering

Advocaten: J.J.J. van Rijsbergen

Wetsartikelen: 47 Sr en 311 Sr

RECHTSPRAAK

Kosten liggeld van zeilboot aan te merken als rechtstreekse schade?

Het middel klaagt over de toewijzing door het hof van de vordering van de benadeelde partij [benadeelde] ter zake van liggeld en de oplegging van de schadevergoedingsmaatregel.

Het oordeel van het hof dat de door [benadeelde] gevorderde kosten van liggeld over de desbetreffende periode als rechtstreekse schade van de diefstal van de buitenboordmotor kunnen worden aangemerkt, is niet zonder meer begrijpelijk. Daarbij wordt mede in aanmerking genomen dat het hof niets heeft vastgesteld waaruit kan worden afgeleid dat en waarom die kosten tevergeefs zijn gemaakt. Het middel slaagt.

Dat brengt mee dat ook de oplegging van de in artikel 36f lid 1 Sr voorziene maatregel niet in stand kan blijven.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, maar uitsluitend wat betreft de beslissing met betrekking tot de vordering van de benadeelde partij [benadeelde] en de oplegging van de schadevergoedingsmaatregel, wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Leeuwarden, opdat de zaak in zoverre op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 23-04-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:653

Zaaknummer: 17/04020

Rechters: W.A.M. van Schendel, V. van den Brink en A.L.J. van Strien

Advocaten: V.A. Groeneveld

Wetsartikelen: 51f Sv

RECHTSPRAAK

Aanhoudingsverzoek gemachtigde raadsman ter terechtzitting op de grond dat hij recent contact heeft gehad met verdachte, hij verbaasd is over diens afwezigheid en verdachte zich mogelijk in vreemdelingenbewaring bevond, door hof afgewezen op grond van overweging dat dagvaarding juist is betekend.

Het middel klaagt over de afwijzing door het hof van het verzoek tot aanhouding van de behandeling van de zaak.

Ter terechtzitting heeft de raadsman het hof verzocht de behandeling van de strafzaak tegen de verdachte aan te houden, opdat de verdachte bij die behandeling aanwezig zou kunnen zijn. Hij heeft daartoe aangevoerd nog recent contact te hebben gehad met verdachte, verbaasd te zijn over zijn afwezigheid en de mogelijkheid geopperd dat de verdachte zich in vreemdelingenbewaring bevond. Het hof heeft dat verzoek afgewezen op de grond dat de dagvaarding voor de terechtzitting 'op de juiste wijze lijkt te zijn betekend'. Het hof heeft zijn beslissing daarmee niet toereikend gemotiveerd.

Het middel slaagt.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 23-04-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:669

Zaaknummer: 17/03275

Rechters: J. de Hullu, V. van den Brink en A.L.J. van Strien

Advocaten: G. Spong

Wetsartikelen: 6 EVRM en 281 Sv

RECHTSPRAAK

Levert de aanwezigheid van een tas met honderd patronen in de ouderslaapkamer van de woning van verdachte het voorhanden hebben van munitie op?

Het middel klaagt dat de bewezenverklaring van het ‘voorhanden hebben’ van, kort gezegd, munitie ontoereikend is gemotiveerd.

Voor een veroordeling ter zake van het voorhanden hebben van een wapen of munitie in de zin van artikel 26 WWM is vereist dat sprake is geweest van een meerdere of mindere mate van bewustheid bij de verdachte omtrent de aanwezigheid van dat wapen of die munitie (vgl. HR 26 januari 1999, ECLI:NL:HR:1999:ZD1169).

In de overwegingen van het hof ligt als vaststelling besloten dat de verdachte moet hebben geweten dat zich in de slaapkamer van de verdachte en zijn vriendin de rode tas met opdruk Dirk van den Broek bevond. Het hof heeft voorts geoordeeld dat ook indien deze tas de verdachte niet bekend was voorgekomen, het op zijn weg had gelegen naar de inhoud onderzoek te doen. De enkele omstandigheid dat de verdachte zo een onderzoek achterwege heeft gelaten, brengt echter niet met zich dat de verdachte zich ook in meerdere of mindere mate bewust is geweest van de aanwezigheid van (zich in die tas bevindende) munitie en daarmee die munitie voorhanden heeft gehad. De bewezenverklaring is derhalve ontoereikend gemotiveerd.

Het middel slaagt.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof 's-Hertogenbosch, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 23-04-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:679

Zaaknummer: 17/03449

Rechters: J. de Hullu, M.J. Borgers en J.C.A.M. Claassens

Advocaten: prof. mr. J.S. Nan

Wetsartikelen: 26 WWM

RECHTSPRAAK

Arrest van het hof zonder de gebezigde bewijsmiddelen, terwijl bij de stukken zich ook geen aanvulling ex artikel 365a Sv bevindt.

Het middel klaagt onder meer dat het hof heeft verzuimd het verkorte arrest aan te vullen met de door het hof gebezigde bewijsmiddelen.

Bij de aan de Hoge Raad gezonden stukken bevindt zich het bestreden arrest, hetwelk niet de door het hof gebezigde bewijsmiddelen bevat. Bij die stukken bevindt zich niet een aanvulling als bedoeld in artikel 365a lid 2 Sv houdende de gebezigde bewijsmiddelen. Het gerechtshof heeft bij brief van 10 juli 2017 aan de Hoge Raad bericht dat zo een aanvulling niet is opgemaakt.

Volgens artikel 359 lid 3 en 8 Sv moet een arrest op straffe van nietigheid de bewijsmiddelen bevatten, houdende voor de bewezenverklaring redengevende feiten en omstandigheden. Het bestreden arrest voldoet niet aan dit vereiste en kan daarom niet in stand blijven.

Het middel is in zoverre terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Leeuwarden, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 17-09-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:1357

Zaaknummer: 16/05815

Rechters: J. de Hullu, V. van den Brink en A.L.J. van Strien

Advocaten: J. Boksem

Wetsartikelen: 359 Sv en 365a Sv

RECHTSPRAAK

Liquidatieproces Passage.

Het middel klaagt in de kern dat het hof ten onrechte is afgeweken van het door de verdediging in deze zaak ingenomen uitdrukkelijk onderbouwde standpunt dat op grond van artikel 226g lid 1 Sv aan een verdachte in ruil voor zijn bereidheid om als getuige een verklaring af te leggen in de strafzaak tegen een andere verdachte, geen andere toezegging mag worden gedaan dan de toezegging dat met inachtneming van artikel 44a lid 2 Sr strafvermindering zal worden gevorderd in de strafzaak waarin deze getuige zelf als verdachte terechtstaat, omdat artikel 226g Sv uitgaat van een ‘gesloten stelsel’.

Voor zover het eerste middel betoogt dat het hof in algemene zin – dat wil zeggen: ook buiten de hiervoor aangeduide overwegingen die betrekking hebben op de door het hof in deze zaak te nemen beslissingen – de redenen had moeten vermelden op grond waarvan het in het bijzonder is afgeweken van dat door de verdediging ingenomen standpunt omtrent de vraag in hoeverre in artikel 226g Sv sprake is van een ‘gesloten stelsel’, kan het bij gebrek aan belang niet tot cassatie leiden. De overwegingen van het hof betreffende (mogelijke) financiële toezeggingen worden bestreden door het tweede en het vierde middel. Nu de Hoge Raad die middelen hierna onder 5 en 6 beoordeelt, behoeft het eerste middel geen verdere bespreking.

Het tweede middel klaagt over het oordeel van het hof dat de beslissing van het Openbaar Ministerie om af te zien van het instellen van een ontnemingsvordering tegen de getuigen [getuige 1] en [getuige 2] geen toezegging als bedoeld in artikel 226g lid 1 Sv vormt.

Het oordeel van het hof houdt in de kern in dat de mededeling van het Openbaar Ministerie over het afzien van het instellen van een ontnemingsvordering tegen [getuige 1] een eenzijdige beslissing van het Openbaar Ministerie betreft die niet de strekking heeft van een financiële beloning voor het afleggen van een verklaring, maar die verband houdt met het ontbreken van mogelijkheden tot verhaal alsmede met het treffen van financiële maatregelen in verband met getuigenbescherming. Daarbij is in de overeenkomst met [getuige 1] een voorbehoud gemaakt voor het geval alsnog substantiële verhaalsmogelijkheden zouden blijken te bestaan. Met betrekking tot de mededeling van het Openbaar Ministerie over het afzien van het instellen van een ontnemingsvordering tegen [getuige 2] is het hof eveneens tot het oordeel gekomen

dat het gaat om een eenzijdige beslissing van het Openbaar Ministerie die niet de strekking heeft van een financiële beloning voor het afleggen van een verklaring. Daarbij heeft het hof nog in aanmerking genomen dat de officier van justitie in de strafzaak tegen [getuige 2] in eerste aanleg niet kenbaar heeft gemaakt dat hij voornemens is een vordering als bedoeld in artikel 36e Sr aanhangig te maken. Op grond van een en ander heeft het hof kennelijk geoordeeld dat de beslissing van het Openbaar Ministerie om af te zien van het instellen van een ontnemingsvordering niet in strijd is met artikel 226g lid 1 Sv en dat het Openbaar Ministerie in redelijkheid tot deze beslissing heeft kunnen komen.

Dit oordeel van het hof geeft niet blijk van een onjuiste uitleg van artikel 226g lid 1 Sv, reeds omdat van een afspraak als bedoeld in die bepaling eerst sprake kan zijn indien het gaat om een toezegging die wordt gedaan in ruil voor de bereidheid van de getuige om een verklaring af te leggen. Het oordeel van het hof dat van zo een toezegging geen sprake is, is ook niet onbegrijpelijk, gelet op wat het hof heeft vastgesteld met betrekking tot de beweegredenen van het Openbaar Ministerie voor het nemen van de beslissing om (onder voorbehoud) af te zien van het instellen van een ontnemingsvordering. Het middel faalt in zoverre.

Het middel klaagt voorts dat de motivering van het hof innerlijk tegenstrijdig is, omdat het hof in aanmerking heeft genomen dat bij de beslissing van het Openbaar Ministerie een voorbehoud is gemaakt voor het geval alsnog verhaalsmogelijkheden zouden blijken te bestaan, terwijl het hof daarnaast in zijn overwegingen heeft betrokken dat de officier van justitie niet kenbaar heeft gemaakt dat hij voornemens is een vordering als bedoeld in artikel 36e Sr aanhangig te maken, hetgeen – aldus het hof – ‘de drempel voor indiening van een ontvankelijke ontnemingsvordering vrijwel onneembaar heeft gemaakt’. Deze laatstgenoemde overweging van het hof heeft, anders dan in de schriftuur tot uitgangspunt wordt genomen, uitsluitend betrekking op de beslissing tot het afzien van het instellen van een ontnemingsvordering tegen [getuige 2]. Het hof heeft daarbij kennelijk in aanmerking genomen dat de strafzaak tegen deze getuige reeds in eerste aanleg was berecht, dat bij de behandeling van die strafzaak in eerste aanleg de in artikel 311 lid 1 derde volzin Sv bedoelde mededeling niet is gedaan, dat pas na die eerste aanleg een afspraak als bedoeld in artikel 226g lid 1 Sv met deze getuige tot stand is gekomen en dat deze getuige op dat moment niet tevens voor andere feiten werd vervolgd. Gelet daarop faalt de klacht dat het oordeel van het hof innerlijk tegenstrijdig is.

Het derde middel komt op tegen het oordeel van het hof dat toezeggingen met betrekking tot de feitelijke bescherming van de getuige geen voorwerp zijn van rechterlijke toetsing en – daarmee samenhangend – dat het Openbaar Ministerie niet gehouden is ervoor te zorgen dat van dergelijke toezeggingen een proces-verbaal wordt opgemaakt dat bij de processtukken wordt gevoegd. Het vierde middel klaagt over het oordeel van het hof dat niet is komen vast te

staan dat de afspraken die met [getuige 1] en [getuige 2] zijn gemaakt over hun bescherming, een ontoelaatbare beloning voor het afleggen van een verklaring betreffen. Deze middelen lenen zich voor gezamenlijke bespreking.

Het oordeel van het hof komt erop neer dat toezeggingen met betrekking tot de feitelijke bescherming van de getuige geen onderdeel uitmaken van de in artikel 226g lid 1 Sv bedoelde afspraak en evenmin kunnen worden beschouwd als afspraken in de zin van artikel 226g lid 4 Sv, zodat voor het Openbaar Ministerie geen verplichting bestaat dergelijke toezeggingen bekend te maken en deze ook geen voorwerp zijn van toetsing door de rechter-commissaris op de voet van artikel 226g lid 3 Sv of door de zittingsrechter. Gelet op wat onder 3.11 is vooropgesteld, geeft dat oordeel niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting. Evenmin is het oordeel van het hof onbegrijpelijk. Hierop stuiten de op dit oordeel betrekking hebbende klachten af.

Het vijfde middel komt op tegen de verwerping door het hof van het verweer dat het aanvankelijk niet bekendmaken en voegen in het procesdossier van zogenoemde kluisverklaringen een toezegging vormt aan de getuige [getuige 1] die niet verenigbaar is met artikel 226g Sv en tevens een onherstelbaar vormverzuim betreft dat moet leiden tot bewijsuitsluiting.

Het hof heeft geoordeeld dat sprake was van een 'geheime afspraak' tussen [getuige 1] en de CIE-officier van Justitie waarbij die officier van justitie ermee heeft ingestemd dat [getuige 1] zijn wetenschap over de rol van [betrokkene 23] buiten zijn af te leggen verklaringen zou houden. Deze overeenstemming is niet opgenomen in de afspraak die met [getuige 1] is gemaakt op grond van artikel 226h lid 3 Sv. Het niet kenbaar maken van die weglatingsafpraak aan de rechter, de verdachte, de verdediging en de officier van justitie die ter terechtzitting in eerste aanleg is opgetreden, is door het hof aangemerkt als vormverzuim. Het hof heeft vervolgens geoordeeld dat de 'geheime afspraak' niet geldt als een in artikel 226g Sv bedoelde toezegging of afspraak, dat wel kernvoorschriften met betrekking tot de interne openbaarheid van het strafproces in zeer aanzienlijke mate zijn geschonden, dat dit verzuim ten dele is hersteld door het alsnog inbrengen van verscheidene door [getuige 1] afgelegde (kluis)verklaringen en dat voor zover dit verzuim zich niet laat herstellen – omdat [getuige 1] vanaf 15 maart 2007 tot 3 oktober 2011 heeft verklaard in lijn met voornoemde weglatingsafpraak – het daardoor ontstane nadeel in toereikende mate is gecompenseerd. Daarnaast heeft het hof in paragraaf 3.2 van zijn arrest de betrouwbaarheid van de door de getuige [getuige 1] afgelegde verklaringen besproken. Daarbij is het hof in paragraaf 3.2.4 specifiek ingegaan op de vraag of ten gevolge van de '[betrokkene 23] -weglatingen' de door [getuige 1] afgelegde verklaringen geheel of ten dele als onbetrouwbaar terzijde moeten worden gesteld. Het hof heeft mede op grond van de ter beantwoording van die vraag gedane

vaststellingen geoordeeld dat er geen reden is om de verklaringen van het bewijs uit te sluiten.

Blijkens de hiervoor weergegeven overwegingen heeft het hof in de kern geoordeeld dat het niet kenbaar maken van de weglatingsafspraken die resulteerde in de zogenoemde '[betrokkene 23] -weglatingen' een vormverzuim betreft als bedoeld in artikel 359a Sv dat, voor zover dit niet is hersteld, toereikend is gecompenseerd en dientengevolge niet tot nadeel van de verdachte leidt. Mede in het licht van de door het hof vastgestelde omstandigheden zoals puntsgewijs weergegeven in de conclusie van de advocaat-generaal onder 13.11, geeft dat oordeel niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting en is het toereikend gemotiveerd.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 23-04-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:604

Zaaknummer: 17/03276

Rechters: W.A.M. van Schendel, V. van der Brink, M.J. Borgers, J.C.A.M. Claassens en M.T. Boerlage

Advocaten: M.E. van der Werf

Wetsartikelen: 226g Sv, 226 h Sv, 44a Sr en 359a Sv

RECHTSPRAAK

Liquidatieproces Passage.

Deze zaak maakt deel uit van het zogenoemde Passageproces. Daarin gaat het, kort gezegd, om onder meer verdenkingen die te maken hebben met zeven moorden/liquidaties in de periode tussen 1993 en 2006 en daarmee verband houdende misdrijven. De verdachte in deze zaak is door het hof in hoger beroep veroordeeld voor betrokkenheid bij twee moorden, deelneming aan een organisatie die tot oogmerk heeft het plegen van misdrijven, alsmede het in bezit zijn van twee valse of vervalste reisdocumenten. Aan hem is een levenslange gevangenisstraf opgelegd.

De middelen 1 tot en met 6 gaan over het gebruik van de verklaringen van twee zogenoemde kroongetuigen. Een kroongetuige is een verdachte of een veroordeelde die bereid is een getuigenverklaring af te leggen in de strafzaak tegen een andere verdachte in ruil voor een toezegging met betrekking tot de afdoening van zijn eigen zaak. De middelen bevatten diverse klachten over het gebruik van de desbetreffende verklaringen voor het bewijs. Voorafgaand aan de beoordeling van deze klachten bespreekt de Hoge Raad enkele onderdelen van de wettelijke regeling met betrekking tot toezeggingen aan getuigen die tevens verdachte zijn.

Het eerste middel klaagt in de kern dat het hof ten onrechte is afgeweken van het door de verdediging in deze zaak ingenomen uitdrukkelijk onderbouwde standpunt dat op grond van artikel 226g lid 1 Sv aan een verdachte in ruil voor zijn bereidheid om als getuige een verklaring af te leggen in de strafzaak tegen een andere verdachte, geen andere toezegging mag worden gedaan dan de toezegging dat met inachtneming van artikel 44a lid 2 Sr strafvermindering zal worden gevorderd in de strafzaak waarin deze getuige zelf als verdachte terechtstaat, omdat artikel 226g Sv uitgaat van een 'gesloten stelsel'.

Voor zover het eerste middel betoogt dat het hof in algemene zin – dat wil zeggen: ook buiten de hiervoor aangeduide overwegingen die betrekking hebben op de door het hof in deze zaak te nemen beslissingen – de redenen had moeten vermelden op grond waarvan het in het bijzonder is afgeweken van dat door de verdediging ingenomen standpunt omtrent de vraag in hoeverre in artikel 226g Sv sprake is van een 'gesloten stelsel', kan het bij gebrek aan belang niet tot cassatie leiden. De overwegingen van het hof betreffende (mogelijke) financiële

toezeggingen worden bestreden door het tweede en het vierde middel. Nu de Hoge Raad die middelen hierna onder 5 en 6 beoordeelt, behoeft het eerste middel geen verdere bespreking.

Het tweede middel klaagt over het oordeel van het hof dat de beslissing van het Openbaar Ministerie om af te zien van het instellen van een ontnemingsvordering tegen de getuigen [getuige 1] en [getuige 2] geen toezegging als bedoeld in artikel 226g lid 1 Sv vormt.

Het oordeel van het hof houdt in de kern in dat de mededeling van het Openbaar Ministerie over het afzien van het instellen van een ontnemingsvordering tegen [getuige 1] een eenzijdige beslissing van het Openbaar Ministerie betreft die niet de strekking heeft van een financiële beloning voor het afleggen van een verklaring, maar die verband houdt met het ontbreken van mogelijkheden tot verhaal alsmede met het treffen van financiële maatregelen in verband met getuigenbescherming. Daarbij is in de overeenkomst met [getuige 1] een voorbehoud gemaakt voor het geval alsnog substantiële verhaalsmogelijkheden zouden blijken te bestaan. Met betrekking tot de mededeling van het Openbaar Ministerie over het afzien van het instellen van een ontnemingsvordering tegen [getuige 2] is het hof eveneens tot het oordeel gekomen dat het gaat om een eenzijdige beslissing van het Openbaar Ministerie die niet de strekking heeft van een financiële beloning voor het afleggen van een verklaring. Daarbij heeft het hof nog in aanmerking genomen dat de officier van justitie in de strafzaak tegen [getuige 2] in eerste aanleg niet kenbaar heeft gemaakt dat hij voornemens is een vordering als bedoeld in artikel 36e Sr aanhangig te maken. Op grond van een en ander heeft het hof kennelijk geoordeeld dat de beslissing van het Openbaar Ministerie om af te zien van het instellen van een ontnemingsvordering niet in strijd is met artikel 226g lid 1 Sv en dat het Openbaar Ministerie in redelijkheid tot deze beslissing heeft kunnen komen.

Dit oordeel van het hof geeft niet blijk van een onjuiste uitleg van artikel 226g lid 1 Sv, reeds omdat van een afspraak als bedoeld in die bepaling eerst sprake kan zijn indien het gaat om een toezegging die wordt gedaan in ruil voor de bereidheid van de getuige om een verklaring af te leggen. Het oordeel van het hof dat van zo een toezegging geen sprake is, is ook niet onbegrijpelijk, gelet op wat het hof heeft vastgesteld met betrekking tot de beweegredenen van het Openbaar Ministerie voor het nemen van de beslissing om (onder voorbehoud) af te zien van het instellen van een ontnemingsvordering. Het middel faalt in zoverre.

Het middel klaagt voorts dat de motivering van het hof innerlijk tegenstrijdig is, omdat het hof in aanmerking heeft genomen dat bij de beslissing van het Openbaar Ministerie een voorbehoud is gemaakt voor het geval alsnog verhaalsmogelijkheden zouden blijken te bestaan, terwijl het hof daarnaast in zijn overwegingen heeft betrokken dat de officier van justitie niet kenbaar heeft gemaakt dat hij voornemens is een vordering als bedoeld in artikel 36e Sr aanhangig te maken, hetgeen – aldus het Hof – ‘de drempel voor indiening van een

ontvankelijke ontnemingsvordering vrijwel onneembaar heeft gemaakt'. Deze laatstgenoemde overweging van het hof heeft, anders dan in de schriftuur tot uitgangspunt wordt genomen, uitsluitend betrekking op de beslissing tot het afzien van het instellen van een ontnemingsvordering tegen [getuige 2]. Het hof heeft daarbij kennelijk in aanmerking genomen dat de strafzaak tegen deze getuige reeds in eerste aanleg was berecht, dat bij de behandeling van die strafzaak in eerste aanleg de in artikel 311 lid 1 derde volzin Sv bedoelde mededeling niet is gedaan, dat pas na die eerste aanleg een afspraak als bedoeld in artikel 226g lid 1 Sv met deze getuige tot stand is gekomen en dat deze getuige op dat moment niet tevens voor andere feiten werd vervolgd. Gelet daarop faalt de klacht dat het oordeel van het hof innerlijk tegenstrijdig is.

Het derde namens de verdachte voorgestelde middel komt op tegen het oordeel van het hof dat toezeggingen met betrekking tot de feitelijke bescherming van de getuige geen voorwerp zijn van rechterlijke toetsing en – daarmee samenhangend – dat het Openbaar Ministerie niet gehouden is ervoor te zorgen dat van dergelijke toezeggingen een proces-verbaal wordt opgemaakt dat bij de processtukken wordt gevoegd. Het vierde namens de verdachte voorgestelde middel klaagt over het oordeel van het hof dat niet is komen vast te staan dat de afspraken die met [getuige 1] en [getuige 2] zijn gemaakt over hun bescherming, een ontoelaatbare beloning voor het afleggen van een verklaring betreffen. Deze middelen lenen zich voor gezamenlijke bespreking.

Het oordeel van het hof komt erop neer dat toezeggingen met betrekking tot de feitelijke bescherming van de getuige geen onderdeel uitmaken van de in artikel 226g lid 1 Sv bedoelde afspraak en evenmin kunnen worden beschouwd als afspraken in de zin van artikel 226g lid 4 Sv, zodat voor het Openbaar Ministerie geen verplichting bestaat dergelijke toezeggingen bekend te maken en deze ook geen voorwerp zijn van toetsing door de rechter-commissaris op de voet van artikel 226g lid 3 Sv of door de zittingsrechter. Gelet op wat onder 3.11 is vooropgesteld, geeft dat oordeel niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting. Evenmin is het oordeel van het hof onbegrijpelijk. Hierop stuiten de op dit oordeel betrekking hebbende klachten af.

Het vierde middel komt op tegen de verwerping door het hof van het verweer dat het aanvankelijk niet bekendmaken en voegen in het procesdossier van zogenoemde kluisverklaringen een toezegging vormt aan de getuige [getuige 1] die niet verenigbaar is met artikel 226g Sv en tevens een onherstelbaar vormverzuim betreft dat moet leiden tot bewijsuitsluiting.

Bij de beoordeling van het middel dient tot uitgangspunt te worden genomen dat indien door vormverzuimen de betrouwbaarheid van een door een getuige afgelegde verklaring wezenlijk

is beïnvloed, die verklaring om deze reden door de rechter buiten beschouwing wordt gelaten. Artikel 359a Sv is niet van belang voor dergelijke vormverzuimen (vgl. HR 30 maart 2004, ECLI:NL:HR:2004:AM2533, r.o. 3.6.4).

Uit de in de conclusie van de advocaat-generaal onder 14.3 weergegeven passages uit het namens de verdachte gevoerde verweer blijkt dat, anders dan het middel tot uitgangspunt neemt, door de verdediging niet is aangevoerd dat bewijsuitsluiting dient plaats te vinden als rechtsgevolg dat op grond van artikel 359a Sv kan worden verbonden aan een in die bepaling bedoeld vormverzuim. Bewijsuitsluiting is bepleit op de grond dat – gelet op de gang van zaken rondom de '[betrokkene 23] -weglatingen' – de verklaringen van de getuige [getuige 1] als onbetrouwbaar terzijde moeten worden gesteld. Het middel komt evenwel niet op tegen de – niet onbegrijpelijke – overwegingen die het hof in paragraaf 3.3.4 van zijn arrest heeft gewijd aan de betrouwbaarheid van die verklaringen in het licht van de '[betrokkene 23] -weglatingen' en die de verwerping van het gevoerde verweer zelfstandig dragen. Daarop stuit het middel af. Dat wordt niet anders als wordt aangenomen dat deze overwegingen met betrekking tot de betrouwbaarheid (ten dele) voortbouwen op het oordeel van het hof in paragraaf 2.2.2.6.2.8 van zijn arrest, waar het hof heeft geoordeeld dat het vormverzuim, voor zover dit niet is hersteld door het aan het dossier toevoegen van de weggelaten delen van de verklaringen en het daarover horen van alle daarbij betrokken personen, toereikend is gecompenseerd en dientengevolge niet tot nadeel van de verdachte leidt. Mede in het licht van de door het hof vastgestelde omstandigheden zoals puntsgewijs weergegeven in de conclusie van de advocaat-generaal onder 14.13, geeft dat oordeel immers niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting en is het toereikend gemotiveerd.

Het vijfde middel komt op tegen het gebruik van de verklaringen van de getuigen [getuige 1] en [getuige 2] en van de bedreigde getuige Q5 voor het bewijs van het onder 1 tot en met 3 ten laste gelegde.

Het hof heeft, zoals uit de bewijsmiddelen en de hiervoor gebezigde overwegingen blijkt, voor het bewijs gebruik gemaakt van de verklaringen van de getuigen [getuige 1] en [getuige 2].

Met ieder van deze getuigen is een afspraak op grond van artikel 226h lid 3 Sv gemaakt. In dit arrest heeft het hof overwegingen gebezigd over (de verklaringen van) deze getuigen, ambtshalve en naar aanleiding van gevoerde verweren en uitdrukkelijk onderbouwde standpunten. Het onderzoek is daarbij gericht geweest op de inhoud van de door ieder van hen afgelegde verklaringen, ook als de totstandkoming van die verklaringen mogelijk repercussies had voor die inhoud. Dat onderzoek heeft het hof niet gebracht tot de vaststelling van feiten of omstandigheden die in de weg dienen te staan aan het bewijsgebruik van hun verklaringen. Niet in algemene zin, en ook niet in het bijzonder, in de sleutel van het bewijs

van ten laste gelegde feiten. Het hof heeft eerder in dit arrest verwoord dat in het voordeel dat aan de kroongetuige uit hoofde van de met hem gemaakte afspraak toevalt, een risico besloten ligt voor de betrouwbaarheid van zijn verklaringen. Het hof stelt op deze plaats met zoveel woorden vast, dat het gehouden onderzoek niet als resultaat heeft opgeleverd dat het aan (het zicht op) dat voordeel inherente risico voor de betrouwbaarheid van de door hem afgelegde verklaringen zich in hun gevallen heeft gerealiseerd. Door al hetgeen aan onderzoek is verricht, waarvan in dit arrest verslag is gedaan, alsook door de hiervoor weergegeven vaststelling acht het hof zich met betrekking tot het bewijsgebruik van verklaringen van deze kroongetuigen gekwetten van de in artikel 360 lid 2 Sv neergelegde opdracht.

Het zesde middel klaagt allereerst dat het hof artikel 344a lid 4 Sv heeft geschonden doordat het hof het onder 1 tot en met 3 bewezen verklaarde heeft gegrond op de verklaringen van de getuigen [getuige 1] en [getuige 2], dat wil zeggen getuigen met wie op grond van artikel 226h lid 3 Sv door de officier van justitie een afspraak is gemaakt, en op een verklaring van de getuige Q5, zijnde een persoon die als bedreigde getuige is aangemerkt en wiens identiteit verborgen is gehouden als bedoeld in artikel 226a lid 1 Sv.

In de bewijsvoering van het hof ligt als zijn oordeel besloten dat artikel 344a lid 4 Sv zich niet ertegen verzet dat de bewezenverklaring van het ten laste gelegde in overwegende mate steunt op verklaringen van getuigen met wie door de officier van justitie een afspraak is gemaakt op grond van artikel 226h lid 3 Sv, alsmede een verklaring van een bedreigde getuige als bedoeld in artikel 226a lid 1 Sv. Dat oordeel getuigt niet van een onjuiste rechtsopvatting. Voor zover het middel daarover klaagt, faalt het.

Het hof heeft voldaan aan het vereiste van artikel 360 lid 2 en 4 Sv door het gebruik voor het bewijs van de verklaringen van de getuigen [getuige 1] en [getuige 2] nader te motiveren. Het hof heeft daarin toereikend tot uitdrukking gebracht dat en waarom het de tot het bewijs gebezigde verklaringen van [getuige 1] en [getuige 2] betrouwbaar acht (vgl. HR 23 januari 2018, ECLI:NL:HR:2018:64). Voorts heeft het hof daarin in overeenstemming met de vereisten van artikel 360 lid 1 en 4 Sv in het bijzonder de redenen opgegeven waarom met betrekking tot de verklaringen van de bedreigde getuige Q5 is voldaan aan de vereisten van artikel 344a lid 2 Sv en heeft het ervan blijk gegeven zelfstandig de betrouwbaarheid van die verklaringen te hebben onderzocht (vgl. HR 28 maart 2006, ECLI:NL:HR:2006:AU5471). Voor zover het middel klaagt dat het hof niet aan deze motiveringsvoorschriften heeft voldaan, faalt het.

Het negende middel gaat over de oplegging aan de verdachte van een levenslange gevangenisstraf. Het klaagt over de juistheid en de begrijpelijkheid van het oordeel van het hof dat die oplegging verenigbaar is met het in artikel 3 EVRM opgenomen verbod op een onmenselijke behandeling of bestraffing. Het middel betoogt daartoe dat de wijze waarop de

levenslange gevangenisstraf ten uitvoer wordt gelegd en de daarop betrekking hebbende regelgeving in strijd zijn met artikel 3 EVRM.

De Hoge Raad is van oordeel dat het Nederlandse recht thans voorziet in een zodanig stelsel van herbeoordeling op grond waarvan in de zich daarvoor lenende gevallen kan worden overgegaan tot verkorting van de levenslange gevangenisstraf, dat de oplegging van de levenslange gevangenisstraf op zichzelf niet in strijd is met artikel 3 EVRM. De recente introductie van dit stelsel betekent dat thans geen (doorslaggevende) betekenis toekomt aan de feitelijke mogelijkheden tot bekorting van de levenslange gevangenisstraf zoals die voordien bestonden. Dat laat onverlet dat indien op enig moment zou komen vast te staan dat een levenslange gevangenisstraf ook onder vigeur van het nieuwe stelsel van herbeoordeling in de praktijk nimmer wordt verkort, zulks bepaaldelijk een factor van betekenis zal zijn bij de alsdan te beantwoorden vraag of de oplegging dan wel de verdere tenuitvoerlegging verenigbaar is met artikel 3 EVRM. Die vraag is thans echter niet aan de orde.

Gelet hierop faalt het middel voor zover het stelt dat de oplegging van de levenslange gevangenisstraf in strijd is met artikel 3 EVRM. Het Nederlandse recht voorziet in een zodanig stelsel van herbeoordeling op grond waarvan in de zich daarvoor lenende gevallen kan worden overgegaan tot verkorting van de levenslange gevangenisstraf, dat de oplegging van de levenslange gevangenisstraf niet in strijd is met artikel 3 EVRM. Anders dan het middel aanvoert, kan niet worden gezegd dat voor de verdachte onvoldoende duidelijk is welke criteria worden aangelegd bij deze procedure van herbeoordeling. Bij de ambtshalve beoordeling van de mogelijkheid van gratieverlening of de beoordeling van een nadien ingediend verzoek tot gratieverlening komt het immers aan op de vraag of – gelet op het gedrag en de ontwikkeling van de veroordeelde gedurende zijn detentie, en in aanmerking genomen de overige in artikel 4 lid 4 Besluit Adviescollege levenslanggestraften genoemde criteria, waaronder het recidiverisico en de delictgevaarlijkheid – verdere tenuitvoerlegging van de levenslange gevangenisstraf niet langer gerechtvaardigd is. Ook de klacht dat onzeker – en daardoor in strijd met artikel 3 EVRM – is of aan de verdachte gedurende zijn detentie voldoende op rehabilitatie gerichte activiteiten worden aangeboden om bij voornoemde herbeoordeling in aanmerking te kunnen komen voor verkorting van de levenslange gevangenisstraf, faalt. Dat beslissingen over het aanbieden van activiteiten eerst in de loop van de tenuitvoerlegging van de levenslange gevangenisstraf worden genomen en dat het in zoverre bij de oplegging van die straf tot op zekere hoogte onzeker is hoe dat aanbod vorm krijgt, brengt niet met zich dat de oplegging van de levenslange gevangenisstraf in strijd komt met artikel 3 EVRM. De enkele omstandigheid dat deze activiteiten zich in de eerste fasen van de tenuitvoerlegging in het bijzonder richten op resocialisatie en dat daarin pas na een positieve beslissing van het Adviescollege levenslanggestraften ook concreet op terugkeer in

de samenleving gerichte re-integratieactiviteiten – waaronder verlof – worden betrokken, maakt dat niet anders.

In verband met deze klachten is ook het navolgende van belang. De wijze waarop het nieuwe stelsel van herbeoordeling in de praktijk – zowel in het algemeen, als specifiek met betrekking tot de tenuitvoerlegging van de aan de verdachte opgelegde straf – zal worden toegepast, ligt in de toekomst besloten. De onvermijdelijk uit die realiteit voortvloeiende onzekerheden ontnemen aan de oplegging van de levenslange gevangenisstraf echter niet de verenigbaarheid met artikel 3 EVRM, in het bijzonder ook niet omdat iedere tot een levenslange gevangenisstraf veroordeelde de mogelijkheid heeft de wijze waarop zijn straf daadwerkelijk wordt tenuitvoergelegd voor te leggen aan de penitentiaire rechter en de burgerlijke rechter, die erop toezien dat die tenuitvoerlegging – ook waar het gaat om de herbeoordeling van de verdere tenuitvoerlegging van de straf en de in verband met die herbeoordeling aan de veroordeelde aan te bieden activiteiten – geschiedt met inachtneming van de uit artikel 3 EVRM voortvloeiende waarborgen. Van betekenis is ten slotte dat indien op enig moment zou komen vast te staan dat een levenslange gevangenisstraf ook onder vigeur van het nieuwe stelsel van herbeoordeling in de praktijk nimmer wordt verkort, die omstandigheid bepaaldelijk een factor van betekenis zal zijn bij de beantwoording van dan rijzende vragen omtrent de verenigbaarheid met artikel 3 EVRM van enerzijds de oplegging van een levenslange gevangenisstraf in nieuwe gevallen en anderzijds de verdere tenuitvoerlegging in gevallen waarin een levenslange gevangenisstraf reeds is opgelegd. Die vragen zijn thans echter niet aan de orde.

Het middel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 23-04-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:601

Zaaknummer: 17/03297

Rechters: W.A.M. van Schendel, V. van den Brink, M.J. Borgers, J.C.A.M. Claassens en M.T. Boerlage

Advocaten: M.E. van der Werf

Wetsartikelen: 226g Sv, 226h Sv, 44a Sr, 3 EVRM en 359a Sv

RECHTSPRAAK

Wettelijk niet toegestane combinatie van taakstraf en onvoorwaardelijke gevangenisstraf.

Het middel klaagt dat het hof een wettelijk niet toegestane combinatie van straffen heeft opgelegd.

Het hof heeft de verdachte veroordeeld tot:

- (i) een gevangenisstraf van vijftien maanden; en
- (ii) een taakstraf van honderdtwintig uren, subsidiair zestig dagen hechtenis.

Het middel slaagt. Het klaagt terecht dat de oplegging door het hof van een taakstraf naast een veroordeling tot een onvoorwaardelijke gevangenisstraf van vijftien maanden geen wettelijke grondslag heeft. Artikel 9 lid 4 Sr bepaalt immers:

‘In geval van veroordeling tot gevangenisstraf of tot hechtenis, vervangende hechtenis daaronder niet begrepen, waarvan het onvoorwaardelijk ten uitvoer te leggen deel ten hoogste zes maanden bedraagt, kan de rechter tevens een taakstraf opleggen.’

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, maar uitsluitend wat betreft de strafoplegging, wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Arnhem, opdat de zaak in zoverre op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 23-04-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:655

Zaaknummer: 17/01058

Rechters: W.A.M. van Schendel, Y. Buruma en M.T. Boerlage

Advocaten: N. van Schaik

Wetsartikelen: 9 Sr

RECHTSPRAAK

Hoge Raad stelt ambtshalve verjaring vast van werkzaam zijn als geldtransactiekantoor.

Op grond van hetgeen is vermeld in de conclusie van de advocaat-generaal onder 17 is de Hoge Raad van oordeel dat het onder 2 ten laste gelegde feit is verjaard.

De Hoge Raad zal, met vernietiging van de bestreden uitspraak in zoverre, de officier van justitie alsnog niet-ontvankelijk verklaren in de vervolging ter zake van het onder 2 ten laste gelegde.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, maar uitsluitend wat betreft de beslissing ter zake van het onder 2 ten laste gelegde en de strafoplegging, verklaart de officier van justitie alsnog niet-ontvankelijk in de vervolging wat betreft het onder 2 ten laste gelegde, wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Den Haag, opdat de zaak wat betreft de strafoplegging op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 23-04-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:654

Zaaknummer: 16/03365

Rechters: W.A.M. van Schendel, Y. Buruma en A.L.J. van Strien

Advocaten: S.F.W. van 't Hullenaar

Wetsartikelen: 71 Sr

RECHTSPRAAK

Liquidatieproces Passage.

Deze zaak maakt deel uit van het zogenoemde Passageproces. Daarin gaat het, kort gezegd, om onder meer verdenkingen die te maken hebben met zeven moorden/liquidaties in de periode tussen 1993 en 2006 en daarmee verband houdende misdrijven. De verdachte in deze zaak is door het hof in hoger beroep veroordeeld voor het medeplegen van moord en het medeplegen van doodslag. Aan hem is een levenslange gevangenisstraf opgelegd.

De middelen 2 tot en met 4 gaan over het gebruik van de verklaringen van twee zogenoemde kroongetuigen. Een kroongetuige is een verdachte of een veroordeelde die bereid is een getuigenverklaring af te leggen in de strafzaak tegen een andere verdachte in ruil voor een toezegging met betrekking tot de afdoening van zijn eigen zaak. De middelen bevatten diverse klachten over het gebruik van de desbetreffende verklaringen voor het bewijs. Voorafgaand aan de beoordeling van deze klachten bespreekt de Hoge Raad enkele onderdelen van de wettelijke regeling met betrekking tot toezeggingen aan getuigen die tevens verdachte zijn.

Het tweede middel komt op tegen de verwerping door het hof van het verweer dat het aanvankelijk niet bekendmaken en voegen in het procesdossier van zogenoemde kluisverklaringen een toezegging vormt aan de getuige [getuige 1] die niet verenigbaar is met artikel 226g Sv en tevens een onherstelbaar vormverzuim betreft dat moet leiden tot bewijsuitsluiting.

Het hof heeft in de kern geoordeeld dat het niet kenbaar maken van de weglatingsafspraken die resulteerde in de zogenoemde '[betrokkene 23] -weglatingen' een vormverzuim betreft als bedoeld in artikel 359a Sv dat, voor zover dit niet is hersteld, toereikend is gecompenseerd en dientengevolge niet tot nadeel van de verdachte leidt. Mede in het licht van de door het hof vastgestelde omstandigheden zoals puntsgewijs weergegeven in de conclusie van de advocaat-generaal onder 10.11, geeft dat oordeel niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting en is het toereikend gemotiveerd.

Het derde middel komt op tegen het oordeel van het hof dat toezeggingen met betrekking tot de feitelijke bescherming van de getuige geen voorwerp zijn van rechterlijke toetsing en –

daarmee samenhangend – dat het Openbaar Ministerie niet gehouden is ervoor te zorgen dat van dergelijke toezeggingen een proces-verbaal wordt opgemaakt dat bij de processtukken wordt gevoegd.

Op grond van artikel 226l lid 1 Sv kan de Minister van Justitie en Veiligheid specifieke maatregelen treffen voor de feitelijke bescherming van onder meer de in artikel 226g Sv bedoelde getuige. De wijze waarop deze maatregelen worden getroffen, is nader genormeerd in het Besluit getuigenbescherming, terwijl daarvoor thans ook de voorschriften van artikel 226l lid 3 t/m 7 Sv van belang zijn. Ook al kan de inhoud van de maatregelen die de minister voornemens is te treffen van belang zijn voor het al dan niet tot stand komen van de in artikel 226g lid 1 Sv bedoelde afspraak met een getuige, de toezeggingen met betrekking tot de feitelijke bescherming van de getuige maken geen onderdeel uit van de in artikel 226g lid 1 Sv bedoelde afspraak. Ook het tweede lid van artikel 226g Sv noopt niet tot het op schrift stellen en omschrijven van dergelijke toezeggingen. Toezeggingen die met het oog op de feitelijke bescherming van de getuige worden gedaan, kunnen ook niet worden beschouwd als afspraken in de zin van artikel 226g lid 4 Sv.

Een en ander brengt met zich dat de officier van justitie niet is gehouden de processen-verbaal en/of andere voorwerpen betreffende toezeggingen die zijn gedaan in verband met de feitelijke bescherming van de getuige op enig moment bij de processtukken te voegen. Zo een verplichting zou – temeer omdat de huidige wet geen specifieke regeling kent met betrekking tot de afscherming van processtukken in het belang van de veiligheid van de kroongetuige – onverenigbaar zijn met het doel van bescherming van de getuige en de aard van de daartoe strekkende maatregelen.

Anders dan in de schriftuur wordt betoogd, noopt artikel 226j lid 3 Sv niet tot een andere uitleg dan de vorenstaande. Die wettelijke bepaling ziet op de verplichting tot het doen van mededeling door de rechter-commissaris van de totstandkoming van de afspraak met de getuige en de inhoud daarvan aan de verdachte ten laste van wie de verklaring is afgelegd. Artikel 226j lid 3 Sv bepaalt dat geen mededeling behoeft te worden gedaan van de maatregelen bedoeld in artikel 226l Sv. Daarmee bevestigt artikel 226j lid 3 Sv wat al uit artikel 226g Sv voortvloeit, namelijk dat geen verplichting bestaat toezeggingen die zijn gedaan in verband met de feitelijke bescherming van de getuige aan de verdachte bekend te maken, ook niet voor zover de rechter-commissaris kennis heeft gekregen van de inhoud van dergelijke toezeggingen. Dat is niet anders indien de officier van justitie – onverplicht – een dergelijke toezegging heeft aangemerkt als (onderdeel van een) afspraak in de zin van artikel 226g lid 1 Sv.

Het oordeel van het hof komt erop neer dat toezeggingen met betrekking tot de feitelijke

bescherming van de getuige geen onderdeel uitmaken van de in artikel 226g lid 1 Sv bedoelde afspraak en evenmin kunnen worden beschouwd als afspraken in de zin van artikel 226g lid 4 Sv, zodat voor het Openbaar Ministerie geen verplichting bestaat dergelijke toezeggingen bekend te maken en deze ook geen voorwerp zijn van toetsing door de rechter-commissaris op de voet van artikel 226g lid 3 Sv of door de zittingsrechter. Gelet op wat onder 3.11 is vooropgesteld, geeft dat oordeel niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting. Hierop stuiten de op dit oordeel betrekking hebbende klachten af.

Het achtste middel gaat over de oplegging aan de verdachte van een levenslange gevangenisstraf. De Hoge Raad stelt naar aanleiding van de in de schriftuur op dit middel gegeven inleiding het volgende voorop met betrekking tot de vraag of de wijze waarop de levenslange gevangenisstraf ten uitvoer wordt gelegd en de daarop betrekking hebbende regelgeving in strijd zijn met artikel 3 EVRM.

In zijn – na het arrest van het hof gewezen – arrest van 19 december 2017, ECLI:NL:HR:2017:3185, heeft de Hoge Raad geoordeeld dat het Nederlandse recht voorziet in een zodanig stelsel van herbeoordeling op grond waarvan in de zich daarvoor lenende gevallen kan worden overgegaan tot verkorting van de levenslange gevangenisstraf, dat de oplegging van de levenslange gevangenisstraf op zichzelf niet in strijd is met artikel 3 EVRM. Niet kan worden gezegd dat voor de verdachte onvoldoende duidelijk is welke criteria worden aangelegd bij deze procedure van herbeoordeling. Bij de ambtshalve beoordeling van de mogelijkheid van gratieverlening of de beoordeling van een nadien ingediend verzoek tot gratieverlening komt het immers aan op de vraag of – gelet op het gedrag en de ontwikkeling van de veroordeelde gedurende zijn detentie, en in aanmerking genomen de overige in artikel 4 lid 4 Besluit Adviescollege levenslanggestraften genoemde criteria, waaronder het recidiverisico en de delictgevaarlijkheid – verdere tenuitvoerlegging van de levenslange gevangenisstraf niet langer gerechtvaardigd is.

Het middel bevat ook klachten naar aanleiding van de omstandigheid dat de verdachte, na de feiten die in deze zaak zijn bewezen verklaard maar voorafgaand aan de oplegging van de levenslange gevangenisstraf voor deze feiten, is veroordeeld tot een tijdelijke gevangenisstraf ter zake van andere feiten.

Voor zover het middel betoogt dat artikel 63 Sr, in samenhang met artikel 57 en 59 Sr, meebrengt dat die eerdere strafoplegging in de weg staat aan de oplegging van een levenslange gevangenisstraf voor de in de onderhavige zaak bewezen verklaarde feiten, geeft het blijk van een onjuiste rechtsopvatting, mede in aanmerking genomen dat het strafmaximum voor de in de onderhavige zaak bewezen verklaarde feiten een levenslange gevangenisstraf is (vgl. HR 19 april 2005, ECLI:NL:HR:2005:AS5556, waarin dit laatste niet het geval was).

Het middel betoogt verder dat in dit geval de oplegging van een levenslange gevangenisstraf, ondanks hetgeen hiervoor onder 6.2.2 is overwogen, in strijd is met artikel 3 EVRM omdat voor de verdachte niet duidelijk is wat in geval van gratieverlening de consequenties zijn van de eerder aan hem opgelegde, ten tijde van de oplegging van de levenslange gevangenisstraf nog niet volledig ten uitvoer gelegde, tijdelijke gevangenisstraf.

Ook deze klacht faalt. Uit de in voornoemd arrest van de Hoge Raad van 19 december 2017, ECLI:NL:HR:2017:3185 besproken regelgeving, in het bijzonder het Besluit Adviescollege levenslanggestraften, volgt dat – ook indien ten tijde van de oplegging van de levenslange gevangenisstraf een eerder onherroepelijk opgelegde tijdelijke gevangenisstraf nog niet volledig ten uitvoer is gelegd – 25 jaren na de aanvang van de detentie ter zake van het feit waarvoor de levenslange gevangenisstraf is opgelegd, een herbeoordeling wordt geïnitieerd die uiterlijk 27 jaren na de aanvang van die detentie leidt tot een ambtshalve beoordeling van de mogelijkheid tot gratieverlening. Voor zover – in verband met de reeds lopende tenuitvoerlegging van een eerder opgelegde tijdelijke gevangenisstraf – ook niet bij benadering kan worden vastgesteld op welk moment die detentie ter zake van het feit waarvoor de levenslange gevangenisstraf is opgelegd, is aangevangen, geldt dat deze herbeoordeling aldus moet worden ingericht dat in ieder geval binnen 25 jaren nadat de levenslange gevangenisstraf is opgelegd een ambtshalve beoordeling van de mogelijkheid tot gratieverlening plaatsvindt. Bij deze beoordeling van de mogelijkheid tot gratieverlening worden vervolgens alle consequenties van een mogelijk nog relevante eerder opgelegde tijdelijke gevangenisstraf betrokken in de te maken afweging en de te nemen gratiebeslissing, zodat is gewaarborgd dat die straf geen onvoorziene consequenties heeft in het geval gratie van de levenslange gevangenisstraf wordt verleend. Ook in dat verband geldt bovendien, zoals hiervoor onder 6.2.2 reeds overwogen, dat beslissingen over de (verdere) tenuitvoerlegging van een aan de verdachte opgelegde gevangenisstraf – waaronder die met betrekking tot eventuele gratieverlening – vatbaar zijn voor rechterlijke toetsing.

Dit een en ander leidt ertoe dat ook de eerdere veroordeling tot een tijdelijke gevangenisstraf niet meebrengt dat artikel 3 EVRM aan de oplegging van een levenslange gevangenisstraf in de weg staat.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 23-04-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:603

Zaaknummer: 17/03459

Rechters: W.A.M. van Schendel, V. van den Brink, M.J. Borgers, J.C.A.M. Claassens en M.T. Boerlage

Advocaten: R.J. Baumgardt en P. van Dongen

Wetsartikelen: 226g Sv, 226h Sv, 44a Sr, 3 EVRM en 359a Sv

RECHTSPRAAK

Voldaan aan artikel 359 lid 6 Sv door te verwijzen naar eerdere veroordeling(en) wegens soortgelijke feiten en LOVS-oriëntatiepunten en te overwegen dat en waarom niet kan worden volstaan met opleggen van taakstraf, zoals door raadsman betoogd?

Het middel behelst de klacht dat het hof in strijd met artikel 359 lid 6 Sv heeft verzuimd in het arrest in het bijzonder de redenen op te geven die hebben geleid tot het opleggen van een vrijheidsbenemende straf.

Het hof heeft de verdachte ter zake van ‘overtreding van artikel 9, tweede lid, van de Wegenverkeerswet 1994’ veroordeeld tot een gevangenisstraf voor de duur van twee weken. Het hof heeft de strafoplegging als volgt gemotiveerd:

‘Deze strafoplegging is in overeenstemming met de aard en ernst van het bewezenverklarde feit en de omstandigheden waaronder dit feit is begaan, te weten het besturen van een personenauto, terwijl het rijbewijs ongeldig was verklaard, zoals van een en ander bij het onderzoek ter terechtzitting is gebleken.

Verdachte is eerder wegens soortgelijke feiten veroordeeld. Het hof heeft bij de strafoplegging aansluiting gezocht bij de LOVS-oriëntatiepunten.

Anders dan de raadsman is het hof van oordeel dat er geen termen aanwezig zijn voor het opleggen van een werkstraf gelet op de omstandigheid dat verdachte – die niet ter zitting is verschenen – moeilijk te traceren is en veelvuldig in Spanje verblijft.’

De overwegingen van het hof bevatten, in strijd met het zesde lid van artikel 359 Sv, geen opgave van de redenen die in het bijzonder hebben geleid tot de keuze van het opleggen van een vrijheidsbenemende straf. Dat verzuim leidt krachtens artikel 359 lid 8 Sv tot nietigheid (vgl. HR 27 september 2016, ECLI:NL:HR:2016:2202).

Het middel is terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, maar uitsluitend wat betreft de

strafoplegging, wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Arnhem, opdat de zaak in zoverre op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 16-04-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:619

Zaaknummer: 17/05258

Rechters: W.A.M. van Schendel, E.S.G.N.A.I. van de Griend en M.J. Borgers

Advocaten: R.P. van der Graaf

Wetsartikelen: 9 WVV 1994 en 359 Sv

RECHTSPRAAK

Bewijsklacht overtreding messenverbod van APV Amsterdam.

Het middel klaagt dat de bewezenverklaring niet kan volgen uit de door het hof gebezigde bewijsmiddelen.

Uit de gebezigde bewijsmiddelen kan niet zonder meer volgen dat, zoals is bewezen verklaard, de verdachte een mes bij zich heeft gehad 'op of aan de door de burgemeester krachtens art. 2.5 lid 1 van de Algemene Plaatselijke Verordening van Amsterdam aangewezen weg of in een aan die weg gelegen voor publiek toegankelijk gebouw'. Daarbij wordt mede in aanmerking genomen dat de Jan Evertsenstraat, gelet op de begrenzingen van het aangewezen gebied zoals deze blijken uit het zich bij de aan de Hoge Raad toegezonden stukken bevindende Bm-besluit deels binnen en deels buiten het aangewezen gebied valt en uit de door het hof gebruikte bewijsmiddelen niet met voldoende duidelijkheid valt op te maken in welk gedeelte van de Jan Evertsenstraat de verdachte is staande gehouden.

Het middel is terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Amsterdam, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 16-04-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:437

Zaaknummer: 17/03566

Rechters: W.A.M. van Schendel, V. van den Brink en A.L.J. van Strien

Advocaten: T.M.D. Buruma en F.T.C. Dölle

Wetsartikelen: 2.5.1 APV Amsterdam

RECHTSPRAAK

Kon het hof toegang verlenen aan benadeelde partijen tot behandeling achter gesloten deuren van zaak tegen minderjarige verdachte tijdens ten laste gelegde feiten, voor zover deze behandeling betrekking had op feiten waarvan benadeelde partijen geen slachtoffer waren?

Het middel komt op tegen het verlenen van toegang door (de voorzitter van) het hof aan de benadeelde partijen [betrokkene 1] en [betrokkene 2] tot de behandeling achter gesloten deuren van de zaak tegen de ten tijde van het begaan van de ten laste gelegde feiten nog minderjarige verdachte, voor zover deze behandeling betrekking had op de onder 2 en 6 ten laste gelegde feiten waarvan [betrokkene 1] en [betrokkene 2] geen slachtoffer waren.

Onder 'zaak' in artikel 495b lid 1 Sv dient te worden verstaan al datgene waarop het rechtsgeding betrekking heeft. De grenzen daarvan zijn vastgelegd in hetgeen bij inleidende dagvaarding aan de verdachte is ten laste gelegd, zij het dat deze grenzen nadien nader kunnen worden bepaald door wijziging van de tenlastelegging op de voet van artikel 313 of 314a Sv en/of voeging onderscheidenlijk splitsing op de voet van artikel 276 Sv (vgl. met betrekking tot art. 258 lid 1 en 591a lid 1 en 2 Sv HR 14 november 1989, ECLI:NL:HR:1989:ZC8272). Ook indien het onderzoek ter terechtzitting betrekking heeft op meerdere strafbare feiten, is sprake van één 'zaak'. Voor zover aan het middel de opvatting ten grondslag ligt dat in zo een geval op grond van artikel 495b lid 1 Sv de toegang van het slachtoffer of diens nabestaanden zonder meer is beperkt tot uitsluitend dat deel van het onderzoek ter terechtzitting dat betrekking heeft op het op het slachtoffer betrekking hebbende feit of de op hem betrekking hebbende feiten, is deze opvatting onjuist. Opmerking verdient dat de voorzitter de toegang kan beperken tot een deel van de behandeling van de zaak, voor zover een doelmatige behandeling van de zaak daardoor niet in het gedrang komt.

Het middel faalt in zoverre.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 16-04-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:607

Zaaknummer: 18/01096

Rechters: J. de Hullu, M.J. Borgers en A.E.M. Röttgering

Advocaten: C. Grijsen

Wetsartikelen: 495b Sv

RECHTSPRAAK

Schriftuur tardief doordat faxapparaat raadsman kapot is.

Op de gronden die zijn vermeld in de conclusie van de advocaat-generaal onder 3 tot en met 5 kan de verdachte niet worden ontvangen in het ingestelde beroep.

De Hoge Raad verklaart de verdachte niet-ontvankelijk in het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 16-04-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:617

Zaaknummer: 17/04412

Rechters: W.A.M. van Schendel, E.S.G.N.A.I. van de Griend en M.J. Borgers

Advocaten: G.J.A. van de Grint

Wetsartikelen: 437 Sv

RECHTSPRAAK

Rechtsgeldige uitreiking appeldagvaarding aan schriftelijk gemachtigde, nu bericht van aankomst met machtiging niet aan akte van uitreiking is gehecht?

Het middel klaagt over het kennelijke oordeel van het hof dat de appeldagvaarding rechtsgeldig is uitgereikt.

Het hof heeft vastgesteld dat de appeldagvaarding aan een schriftelijk gemachtigde is uitgereikt en heeft kennelijk geoordeeld dat sprake is van een rechtsgeldige betekening. In de bestreden uitspraak ligt als zijn niet onbegrijpelijke oordeel besloten dat de enkele omstandigheid dat de betreffende machtiging zich niet bij de stukken bevindt, aan de rechtsgeldigheid van de betekening niet in de weg staat.

Uitreiking aan de schriftelijk gemachtigde geldt op de voet van artikel 588 lid 3 aanhef en onder b Sv als betekening in persoon. De verdachte, namens wie op 14 augustus 2018 beroep in cassatie is ingesteld, had ingevolge artikel 432 lid 1 aanhef en onder a Sv binnen veertien dagen na 10 oktober 2013 beroep in cassatie moeten instellen. Nu de verdachte niet binnen de bij de wet gestelde termijn cassatieberoep heeft ingesteld, kan hij niet in zijn cassatieberoep worden ontvangen.

De Hoge Raad verklaart de verdachte niet-ontvankelijk in het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 16-04-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:595

Zaaknummer: 18/03634

Rechters: W.A.M. van Schendel, E.S.G.N.A.I. van de Griend en M.J. Borgers

Advocaten: S.D. Groen

Wetsartikelen: 432 Sv en 588 Sv

RECHTSPRAAK

Hof heeft miskend dat beroep op noodweerexces ook nog mogelijk is nadat noodweersituatie is beëindigd.

Het middel klaagt onder meer over de verwerping door het hof van het beroep op noodweerexces.

Bij de beoordeling van het middel voor zover dit het beroep op noodweerexces betreft moet het volgende worden vooropgesteld. Voor noodweerexces geldt dat van verontschuldgbare overschrijding van de grenzen van noodzakelijke verdediging slechts sprake kan zijn indien:

- a. de verdachte de hem verweten gedraging heeft verricht in een situatie waarin en op een tijdstip waarop voor hem de noodzaak bestond tot verdediging van eigen of eens anders lijf, eerbaarheid of goed tegen een ogenblikkelijke, wederrechtelijke aanranding, maar daarbij als onmiddellijk gevolg van een hevige door die aanranding veroorzaakte gemoedsbeweging verdergaat dan geboden was, dan wel indien
- b. op het tijdstip van de hem verweten gedraging de onder a bedoelde situatie weliswaar was beëindigd en de noodzaak tot verdediging er dus wel was geweest (maar niet meer bestond), doch zijn gedraging niettemin het onmiddellijk gevolg was van een hevige gemoedsbeweging die was veroorzaakt door de daaraan voorafgaande wederrechtelijke aanranding (vgl. HR 22 maart 2016, ECLI:NL:HR:2016:456).

Het hof heeft geoordeeld dat de eerdere noodweersituatie in elk geval ten einde was op het moment dat de verdachte de aangever met een honkbalknuppel sloeg en dat de verdachte reeds daarom ten aanzien van de toen door hem gepleegde geweldshandelingen geen beroep toekomt op noodweerexces. Door aldus te oordelen heeft het hof miskend dat een beroep op noodweerexces ook nog mogelijk is nadat een noodweersituatie is beëindigd.

Het middel is in zoverre terecht voorgesteld. Dit leidt tot vernietiging van de bestreden beslissing, zodat het middel voor het overige geen bespreking behoeft.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Den Haag, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 16-04-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:610

Zaaknummer: 17/03001

Rechters: J. de Hullu, J.C.A.M. Claassens en A.E.M. Röttgering

Advocaten: D.M.P. van Eijsden

Wetsartikelen: 41 Sr

RECHTSPRAAK

Het hof bevestigt mondeling vonnis dat wat betreft gebezigde bewijsmiddelen verwijst naar processen-verbaal en geschriften zonder dat de inhoud daarvan in het vonnis is opgenomen, terwijl de raadsman in hoger beroep vrijspraak heeft bepleit.

Het middel klaagt dat het hof de bewezenverklaring ontoereikend heeft gemotiveerd, omdat het hof de bewezenverklaring heeft doen steunen op bewijsmiddelen waarvan de inhoud noch in het bestreden arrest noch in het bevestigde vonnis is opgenomen.

Op de gronden die zijn vermeld in de conclusie van de advocaat-generaal onder 4 tot en met 6 is het middel terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Amsterdam, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 16-04-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:616

Zaaknummer: 18/01196

Rechters: W.A.M. van Schendel, E.S.G.N.A.I. van de Griend en M.J. Borgers

Advocaten: M. Berndsen

Wetsartikelen: 423 Sv en 359 Sv

RECHTSPRAAK

Schending recht op effectief rechtsmiddel als bedoeld in artikel 13 EVRM?

Het middel klaagt dat de rechtbank de klager niet-ontvankelijk heeft verklaard in zijn beklag ten aanzien van de bankgarantie.

Indien een op de voet van artikel 94a Sv in beslag genomen voorwerp, na een zekerheidstelling als bedoeld in artikel 118a Sv, aan de klager is teruggegeven, is daarmee het beslag geëindigd. Dit volgt uit artikel 134 lid 2 onder a Sv. De zekerheidstelling berust op de door de beslagene of een derde aangeboden en door het Openbaar Ministerie aanvaarde zekerheid als bedoeld in artikel 118a lid 2 Sv. De gestelde zekerheid strekt dan tot verhaal voor de op te leggen geldboete of verplichting tot betaling van een geldbedrag ter ontneming van het wederrechtelijk verkregen voordeel in de zin van artikel 94a Sv. Voor de bevoegdheid van het Openbaar Ministerie die geldboete of dat ontnemingsbedrag te verhalen op de gestelde zekerheid is het dan ook niet nodig dat zou worden aangenomen dat, ondanks beëindiging van het beslag door teruggave van de in beslag genomen voorwerpen, strafvorderlijk conservatoir beslag is komen te rusten of blijven rusten op die zekerheid. Het Wetboek van Strafvordering kent ook niet een bepaling waarin in zodanig beslag op de gestelde zekerheid is voorzien. Artikel 552a Sv voorziet niet in de mogelijkheid tot beklag over (de uitvoering van) de door het Openbaar Ministerie aanvaarde zekerheidstelling. Voor geschillen omtrent de uitvoering van de overeengekomen zekerheidstelling, de teruggave daaronder begrepen, is de burgerlijke rechter bevoegd (vgl. HR 19 februari 2008, ECLI:NL:HR:2008:BB9841).

De rechtbank heeft onder meer vastgesteld dat ten aanzien van de onroerende zaak [b-straat 1] te [plaats 2] met instemming van de klager en het Openbaar Ministerie zekerheid is gesteld als bedoeld in artikel 118a Sv door middel van een bankgarantie. Het oordeel van de rechtbank dat de klager niet-ontvankelijk is in zijn beklag, voor zover dat strekt tot opheffing van de door de klager tot zekerheidstelling verstrekte bankgarantie, niet blijkt van een onjuiste rechtsopvatting en is het niet onbegrijpelijk.

Het middel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 16-04-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:612

Zaaknummer: 17/04831

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en J.C.A.M. Claassens

Advocaten: L. Bien

Wetsartikelen: 552a Sv, 118a Sv, 134 Sv en 13 EVRM

RECHTSPRAAK

Was door verdachte onder ede afgelegde valse verklaring ‘ten nadele van’ A?

Het middel klaagt over de motivering van de bewezenverklaring voor zover inhoudende dat de door de verdachte onder ede afgelegde valse verklaring ‘ten nadele van’ [betrokkene 1] was.

Het hof heeft vastgesteld dat de verdachte degene is geweest die op 20 januari 2013 [slachtoffer] heeft doodgeschoten en dat hij ter terechtzitting van 29 oktober 2015 als getuige in de strafzaak tegen [betrokkene 1], die ook van de doodslag op [slachtoffer] werd verdacht, een hiermee strijdige verklaring heeft afgelegd. Op basis van deze vaststellingen heeft het hof geoordeeld dat deze verklaring ‘ten nadele van’ [betrokkene 1] is afgelegd.

Het oordeel van het hof dat de door de verdachte afgelegde verklaring ‘ten nadele van’ [betrokkene 1] is afgelegd, geeft mede gelet op hetgeen onder 2.3 is vooropgesteld, niet blijk van een onjuiste uitleg van artikel 207 Sr en is niet onbegrijpelijk gemotiveerd.

Het middel faalt.

Het middel klaagt voorts dat de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM in de cassatiefase is overschreden, omdat de stukken te laat door het hof zijn ingezonden.

Het middel is gegrond. Dit moet leiden tot vermindering van de aan de verdachte opgelegde gevangenisstraf van drie maanden.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, maar uitsluitend wat betreft de opgelegde gevangenisstraf, vermindert deze in die zin dat deze twee maanden en drie weken beloopt en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 16-04-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:609

Zaaknummer: 18/04056

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en A.E.M. Röttgering

Advocaten: R.J. Baumgardt en P. van Dongen

Wetsartikelen: 207 Sr

RECHTSPRAAK

Is beslag op machinepark en inventaris van bv gelegd ‘krachtens de wet’ als bedoeld in artikel 198 Sr, nu belastingdeurwaarder heeft verzuimd beslag te betekenen aan bv en heeft bv deel van machinepark en inventaris aan beslag onttrokken?

Het eerste middel klaagt over de juistheid en de begrijpelijkheid van het oordeel van het hof dat het (bodem)beslag op het machinepark respectievelijk de inventaris van [A] is gelegd ‘krachtens de wet’ als bedoeld in artikel 198 lid 1 Sr. Het betoogt daartoe dat de belastingdeurwaarder heeft verzuimd het beslag te betekenen aan [A].

De memorie van antwoord bij het wetsvoorstel dat heeft geleid tot de Invoeringswet Boeken 3-6 Nieuw B.W. eerste gedeelte, bevattende wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, de Wet op de rechterlijke organisatie en de Faillissementswet, *Stb.* 1986, 295, houdt omtrent het derde lid van artikel 435 Rv onder meer in:

‘Evenals bij het tweede lid gaat het ook hier om een verplichting, waarvan de niet-nakoming niet tot nietigheid van het beslag leidt, maar slechts tot gehoudenheid de eventuele schade te vergoeden (...)’ (*Kamerstukken II 1981/82, 16593, 5, p. 10*).

Aan het middel ligt de opvatting ten grondslag dat het verzuim het (bodem)beslag tijdig te betekenen aan de eigenaar van de beslagen zaken, de geldigheid van het beslag aantast. Die opvatting is – mede gelet op hetgeen hierboven is gesteld – onjuist, zodat het middel reeds om die reden faalt.

Het tweede middel klaagt voorts over het oordeel van het hof dat [A] een deel van het machinepark respectievelijk de inventaris aan het beslag heeft onttrokken.

Vooropgesteld moet worden dat voor de vraag of sprake is van onttrekken in de zin van artikel 198 Sr, niet relevant is of de beslaglegger door de aan de verdachte verweten gedraging benadeeld – of bevoordeeld – is, aangezien artikel 198 Sr niet beoogt de belangen van de beslaglegger te beschermen doch strekt tot eerbiediging van een daad van het openbaar gezag (vgl. HR 30 mei 1995, ECLI:NL:HR:1995:ZD0176).

Het oordeel van het hof dat de verkoop en levering van de zaken waarop het beslag rustte meebrengt dat die zaken aan dat beslag zijn onttrokken in de zin van artikel 198 lid 1 Sr, getuigt niet van een onjuiste rechtsopvatting en dat oordeel is niet onbegrijpelijk. Dat de zaken het bedrijfspannend waarin zij zich ten tijde van de beslaglegging bevonden, niet hebben verlaten, leidt niet tot een ander oordeel.

Het middel faalt.

Het derde middel klaagt dat de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM in de cassatiefase is overschreden, omdat de stukken te laat door het hof zijn ingezonden.

Het middel is gegrond. Dit moet leiden tot vermindering van de aan de verdachte opgelegde geldboete van € 9.000, subsidiair tachtig dagen hechtenis.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, maar uitsluitend wat betreft de hoogte van de opgelegde geldboete en de duur van de vervangende hechtenis, vermindert de geldboete en de duur van de vervangende hechtenis in die zin dat deze € 8.550, subsidiair 77 dagen hechtenis, bedragen en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 16-04-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:593

Zaaknummer: 17/03578

Rechters: W.A.M. van Schendel, Y. Buruma en V. van den Brink

Advocaten: J. Boksem

Wetsartikelen: 198 Sr en 435 Rv

RECHTSPRAAK

Opgelegde geldboete van € 16.500, waarvan hoogte is bepaald door omvang wederrechtelijk verkregen voordeel van verdachte, toereikend gemotiveerd?

Het middel klaagt dat het hof de oplegging van een geldboete van € 16.500 ontoereikend heeft gemotiveerd.

Het hof heeft geoordeeld dat in het onderhavige geval – waarin de verdachte is veroordeeld wegens, kort gezegd, het witwassen van geldbedragen van in totaal € 16.520 – het opleggen van een geldboete van € 16.500 een passende bestraffing vormt. Daarbij heeft het hof onder meer overwogen dat de ‘verdachte heeft gehandeld uit financiële motieven’ en dat – gelet op de omstandigheid dat ‘niet is aangekondigd dat tegen verdachte een ontnemingsvordering aanhangig wordt gemaakt’ – het afzien van het opleggen van zo’n geldboete ‘onvoldoende afschrikwekkend [is] om recidive te voorkomen’. Het daarin besloten liggende oordeel dat de hoogte van de op te leggen boete mede kan worden bepaald door de omvang van het uit die feiten verkregen voordeel, zodat die boete mede dient tot ‘afoming’ van het door deze feiten verkregen voordeel, geeft niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting (vgl. HR 8 mei 2012, ECLI:NL:HR:2012:BW3684).

Voorts ligt in de beslissing van het hof besloten dat het door de verdachte uit het bewezen verklaarde witwassen verkregen voordeel € 16.500 bedraagt. Het hof heeft dat oordeel kennelijk gebaseerd op de opvatting dat het in de bewezenverklaring bedoelde geldbedrag van in totaal € 16.520 reeds daadwerkelijk wederrechtelijk verkregen voordeel vormt doordat het voorwerp is van dat bewezen verklaarde witwassen. Die opvatting is niet juist (vgl. HR 19 februari 2013, ECLI:NL:HR:2013:BY5217). Niet begrijpelijk is dat de verdachte uit het bewezen verklaarde witwassen daadwerkelijk tot het bedrag van € 16.500 wederrechtelijk voordeel heeft verkregen. Het middel slaagt.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, maar uitsluitend wat betreft de strafoplegging, wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Arnhem, opdat de zaak ten aanzien daarvan op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 16-04-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:594

Zaaknummer: 17/03190

Rechters: W.A.M. van Schendel, V. van den Brink en A.L.J. van Strien

Advocaten: N. van Schaik

Wetsartikelen: 9 Sr

RECHTSPRAAK

Duur van de bijkomende straf in strijd met maximumduur van artikel 31 Sr?

Het middel klaagt over de duur van de aan de verdachte opgelegde ontzetting van het recht op uitoefening van het beroep van financieel adviseur en hypotheekadviseur.

Het hof heeft aan de verdachte de bijkomende straf opgelegd van ontzetting van het recht op uitoefening van het beroep van financieel adviseur en hypotheekadviseur gedurende een periode van zeven jaren.

Artikel 31 lid 1 aanhef en onder 2° Sr houdt in dat bij veroordeling tot een tijdelijke gevangenisstraf de duur van de ontzetting van een recht de duur van de hoofdstraf ten minste twee en ten hoogste vijf jaren te boven gaat. De door het hof bepaalde duur van de ontzetting van het recht een bepaald beroep uit te oefenen is met dit voorschrift in strijd. Het middel klaagt daarover terecht. De Hoge Raad leest de bestreden uitspraak met verbetering van die misslag.

Daarnaast doet de Hoge Raad uitspraak nadat meer dan twee jaren zijn verstreken na het instellen van het cassatieberoep. Dat brengt mee dat de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM is overschreden. Dit moet leiden tot vermindering van de aan de verdachte opgelegde gevangenisstraf van achttien maanden.

De Hoge Raad verstaat dat het hof de duur van de ontzetting van het recht op uitoefening van het beroep van financieel adviseur en hypotheekadviseur heeft bepaald op zes jaren en zes maanden, vernietigt de bestreden uitspraak, maar uitsluitend wat betreft de duur van de opgelegde gevangenisstraf, vermindert deze in die zin dat deze zeventien maanden beloopt en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 16-04-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:606

Zaaknummer: 17/01580

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en A.E.M. Röttgering

Advocaten: K. Canatan

Wetsartikelen: 31 Sr

RECHTSPRAAK

Openbaar Ministerie niet-ontvankelijk in vervolging op de grond dat bijzondere schriftelijke volmacht van gezinshuis om klacht te doen als bedoeld in artikel 164 Sv ontbreekt?

Het middel klaagt over de verwerping door het hof van het verweer dat het Openbaar Ministerie niet-ontvankelijk dient te worden verklaard in de vervolging van de verdachte ter zake van het onder 2 met betrekking tot gezinshuis [A] ten laste gelegde, omdat een bijzondere schriftelijke volmacht van gezinshuis [A] om klacht te doen als bedoeld in artikel 164 lid 1 Sv ontbreekt.

Ingevolge het bepaalde in artikel 269 Sr wordt belediging niet vervolgd dan op klacht van degene tegen wie het misdrijf is gepleegd. Dit klachtvereiste strekt ertoe dat het persoonlijk belang van het slachtoffer niet te worden geconfronteerd met eventuele negatieve gevolgen van een strafvervolging, de voorrang heeft boven het algemene belang van strafvervolging. Met die gedachte strookt ook dat artikel 164 Sv ertoe strekt te doen vaststaan dat de tot klacht gerechtigde persoon uitdrukkelijk heeft verzocht een strafvervolging in te stellen. Het bestaan van een klacht als omschreven in artikel 164 lid 1 Sv kan ook worden aangenomen, indien op grond van het onderzoek op de terechtzitting is vastgesteld dat de klager ten tijde van het opmaken van de aangifte de bedoeling had dat een vervolging zou worden ingesteld. Het enkele feit dat namens de klager aangifte is gedaan, is evenwel ontoereikend om die bedoeling aan te nemen (vgl. HR 14 juni 2016, ECLI:NL:HR:2016:1198).

De klachtgerechtigde bij een delict als het onderhavige kan zijn bevoegdheid slechts gedurende de in de wet genoemde klachttermijn uitoefenen. Dat betekent dat in het geval dat voor het instellen van een vervolging een klacht is vereist en de klacht niet is ingediend binnen drie maanden nadat de klachtgerechtigde heeft kennisgenomen van het gepleegde delict, de vervolging daarop afstuit. Ingeval de klacht weliswaar niet voldoet aan alle formele wettelijke eisen of niet is ingediend bij de bevoegde ambtenaar, maar vaststaat dat de klachtgerechtigde de vervolging heeft gewenst, zal van die wens binnen die termijn van drie maanden moeten zijn gebleken (vgl. HR 4 december 2018, ECLI:NL:HR:2018:2242).

Het hof heeft op grond van de aangifte van [betrokkene 1] en de nadien afgelegde verklaring

van de directeur van gezinshuis [A] vastgesteld dat [betrokkene 1] ten tijde van de aangifte mede namens gezinshuis [A] handelde en dat toen de bedoeling van het gezinshuis bestond dat een vervolging tegen de verdachte zou worden ingesteld. Het hof heeft voorts geoordeeld dat de enkele omstandigheid dat [betrokkene 1] toen niet was voorzien van een bijzondere schriftelijke volmacht van gezinshuis [A] als bedoeld in artikel 164 lid 1 Sv niet in de weg staat aan de vervolging van de verdachte voor smaad dan wel eenvoudige belediging van gezinshuis [A] zoals onder 2 ten laste gelegd. Dat oordeel getuigt, gelet op wat onder 2.5 is vooropgesteld, niet van een onjuiste rechtsopvatting en is niet onbegrijpelijk.

Het middel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 09-04-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:564

Zaaknummer: 17/03151

Rechters: J. de Hullu, M.J. Borgers en J.C.A.M. Claassens

Advocaten: G. Spong

Wetsartikelen: 164 Sv en 269 Sr

RECHTSPRAAK

Toewijzing van de vordering benadeelde partij in Britse ponden, oplegging schadevergoedingsmaatregel in Britse ponden en het moment van omrekening.

Het middel klaagt over de toewijzing door het hof van de vordering van de benadeelde partij en de oplegging van de schadevergoedingsmaatregel voor zover deze in Britse ponden zijn uitgedrukt.

Voor zover het middel ervan uitgaat dat een benadeelde partij geen betaling kan vorderen van een in buitenlands geld uitgedrukte vordering of dat deze vordering niet in buitenlands geld kan worden toegewezen, steunt het op een onjuiste rechtsopvatting. Op de vordering van de benadeelde partij is het materiële burgerlijk recht van toepassing. Artikel 6:123 BW is dan ook van toepassing op de onderhavige, in Britse ponden uitgedrukte, vordering van de benadeelde partij.

Het hof heeft deze vordering kunnen toewijzen en de verdachte tot betaling van £ 120.000 kunnen veroordelen. In zoverre kan het middel niet tot cassatie leiden.

Ingevolge artikel 6:121 BW in verbinding met artikel 6:124 BW kan de voldoening van een geldbedrag dat is uitgedrukt in andere valuta in Nederland altijd plaatsvinden in euro's tegen de koers van de dag van betaling. Voor kwesties als de bevoegdheid van de verdachte als schuldenaar tot voldoening van de verbintenis tot betaling van een bedrag in buitenlands geld in het geld van de plaats van betaling, de aanspraak van de benadeelde partij als schuldeiser in zo een geval op de tegenwaarde en de koers van omrekening wordt verwezen naar artikel 6:121 tot en met 6:126 BW.

Het middel klaagt voorts dat het hof ten onrechte de verplichting tot schadevergoeding in Britse ponden heeft opgelegd.

De klacht faalt. De op de voet van artikel 36f Sr opgelegde betalingsverplichting (schadevergoedingsmaatregel) kan in gevallen als de onderhavige ook worden uitgedrukt in buitenlands geld en behoeft niet te worden uitgedrukt in Nederlands geld.

De Hoge Raad komt dus terug van de overweging in zijn arrest van 13 juli 2010, ECLI:NL:HR:2010:BL1454 (r.o. 4.1.2) waaruit anders kan worden afgeleid. De in dat arrest gegeven motivering voor de verplichting het te betalen bedrag in wettig Nederlands betaalmiddel uit te drukken, is bij uitstek toegesneden op de betalingsverplichting als bedoeld in artikel 36e Sr en die argumenten bieden niet een voldoende rechtvaardiging om daaraan te onttelen dat het bedrag van de schadevergoedingsmaatregel, anders dan de vordering van de betrokkene die schade heeft geleden, altijd in euro's dient te worden uitgedrukt.

Daarbij is van belang dat in de rechtspraak het bedrag van de betalingsverplichting als bedoeld in artikel 36f Sr veelal op hetzelfde bedrag wordt bepaald als het bedrag waarvoor de met hetzelfde feit of dezelfde feiten verband houdende vordering van de benadeelde partij wordt toegewezen, waarbij geldt dat de verdachte is gekweten van zijn plicht tot schadeloosstelling van het slachtoffer indien hij heeft voldaan aan een van de hem opgelegde wijzen van vergoeding van de door het slachtoffer geleden schade.

Indien de betalingsverplichting als bedoeld in artikel 36f Sr, zoals in het onderhavige geval, is uitgedrukt in buitenlands geld en de tegenwaarde in Nederlands geld moet worden bepaald, geschiedt de omrekening in euro's naar de koers van de dag waarop de betaling plaatsvindt.

Voor de berekening van de duur van de ingevolge artikel 36f lid 8 Sr in verbinding met artikel 24c Sr te bepalen vervangende hechtenis kan uit praktisch oogpunt worden aangesloten bij – globaal – de tegenwaarde op de dag van de beslissing.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 09-04-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:536

Zaaknummer: 17/02986

Rechters: W.A.M. van Schendel, Y. Buruma en M.T. Boerlage

Advocaten: L.E.G. van der Hut

Wetsartikelen: 36f Sr en 51a Sv